

Planbeskrivelse

Detaljregulering ny kontrollstasjon for
Tolletaten ved Polmak

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver:	Statsbygg
Tittel på rapport:	Planbeskrivelse
Oppdragsleder:	Gislunn Halfdanardottir

Kort sammendrag

Planbeskrivelse til offentlig ettersyn for detaljregulering for ny kontrollstasjon for Tolletaten ved Polmak. Tolletaten har gitt Statsbygg i oppdrag å utføre regulering- og prosjekteringsarbeid med den hensikt å etablere ny kontrollstasjon i nærheten av Polmak, inntil grensen til Finland. Asplan Viak har utarbeidet planinitiativet på vegne av Statsbygg.

Tolletaten har behov for bedre kontrollfasiliteter nær riksgrensen mellom Norge og Finland. Dagens tollsted i Polmak ligger på feil side av veien og dekker ikke behovene til tollstedet. Det er derfor ønskelig å relokalisere og fornye eksisterende institusjon og gi Tolletaten mer hensiktsmessige kontrollmuligheter for alle typer kjøretøy.

Planområdet er satt av som LNF i kommuneplanen og det er utarbeidet en konsekvensutredning for tema landbruk.

Ver	Dato	Beskrivelse	Utarb. av	KS
02	15. feb. 2024	Sluttbehandling	LHH	TEM
02	18. jan. 2024	Oppdatering etter offentlig ettersyn	GH	HS
01	25. okt. 2023	Planbeskrivelse	GH	HS

Innhold

Kort sammendrag	1
1. Bakgrunn	4
1.1. Hensikt med planen	4
1.2. Forslagsstiller, plankonsulent, eierforhold	4
1.3. Krav om konsekvensutredning	4
2. Planprosessen	7
2.1. Medvirkningsprosess	7
3. Planstatus og rammebetingelser (Med vekt på avvik fra overordnet plan)	9
3.1. Overordnede planer	9
3.2. Gjeldende og tilgrensende reguleringsplaner	10
3.3. Statlige, regionale eller andre planretningslinjer/rammer/føringer	10
4. Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold	12
4.1. Beliggenhet	12
4.2. Dagens arealbruk og tilstøtende arealbruk	12
4.3. Stedets karakter	15
4.4. Kulturminner og kulturmiljø	16
4.5. Landskap og naturverdier	19
4.6. Rekreasjonsverdi/ rekreasjonsbruk	20
4.7. Landbruk	21
4.8. Trafikkforhold	25
4.9. Teknisk infrastruktur	25
4.10. Grunnforhold	26
5. Beskrivelse av planforslaget	28
5.1. Nedskalert plankart	28
5.2. Reguleringsformål	28
5.3. Bebyggelsens plassering og utforming	29

5.3.1. Bebyggelsens høyde	31
5.3.2. Grad av utnytting	32
5.4. Antall arbeidsplasser	32
5.5. Universell utforming	32
5.6. Trafikkløsning	33
5.7. Miljøoppfølging	33
5.8. Krav om utomhusplan og rekkefølgebestemmelse	34
5.9. Landbruksfaglige vurderinger	34
5.10. Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett	34
5.11. Strøm og nettilgang	37
5.12. Snøhåndtering	37
5.13. Mobil scanner	37
5.14. Plan for avfallshenting	37
5.15. Rekkefølgebestemmelser	37
6. Konsekvensutredning	39
7. Virkninger/ konsekvenser av planforslaget	40
7.1. Overordnede planer	40
7.2. Stedets karakter og virkninger for nabobebyggelse	40
7.3. Kulturminner og kulturmiljø	41
7.4. Landskap	42
7.5. Forholdet til kravene i kap II i Naturmangfoldsloven	45
7.6. Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk	50
7.7. Trafikkforhold	50
7.8. Barn og unges interesser	51
7.9. Universell utforming	51
7.10. ROS	51
7.11. Jordressurser/landbruk (KU)	53
7.12. Teknisk infrastruktur	54
7.13. Planens samlede virkninger	54
8. Innkomne innspill	55

1. Bakgrunn

1.1. Hensikt med planen

Hensikten med reguleringsplanen er å legge til rette for etablering av en kontrollstasjon for Tolletaten, for bedre kontrollfasiliteter nær riksgrensen mellom Norge og Finland. Godt tilpassede og funksjonsriktige kontroll- og ekspedisjonslokaler bidrar i vesentlig grad til at man kan forene en effektiv myndighetskontroll med en smidig trafikkavvikling.

Kontrollstasjonen består av en kontrollhall m/verksted, adskilt visitasjonsdel, ekspedisjonsareal og administrasjon med tilhørende fasiliteter, og et utomhusareal med kjøreareal, gangveier og grøntanlegg.

1.2. Forslagsstiller, plankonsulent, eierforhold

Tolletaten har gitt Statsbygg i oppdrag å utføre regulering- og prosjekteringsarbeid for den nye kontrollstasjonen. Asplan Viak har utarbeidet planforslaget på vegne av Statsbygg, som er forslagsstiller.

Toll eier en tomt (40/111) rett ved grensen til Finland, hvor kontrollstasjonen er planlagt oppført. Det skal foretas en forvaltningsoverføring av tomten fra Tolletaten til Statsbygg.

Utbyggingstomten (40/111) ble makeskiftet med gbnr 40/57 mellom Tollvesenet og grunneier i 1985, med formål å etablere tollstasjon på gbnr 40/111. Makeskiftet var en avtale om erstatning for landbruksjord for grunneier.

1.3. Krav om konsekvensutredning

Planområdet er avsatt til LNF i overordnet kommuneplans arealdel og er ikke utredet i tidligere plan.

Vurdering etter §6:

§6 i KU-forskriften beskrives planer og tiltak som alltid skal konsekvensutredes, og ha planprogram eller melding. Det følger av bokstav b at tiltak i vedlegg I, som ikke er konsekvensutredet i tidligere plan, skal konsekvensutredes. Bygg for offentlig tjenesteyting som er over 15 000 kvm faller under KU-plikt etter §6, jf. Punkt 24 i vedlegg I.

Tiltaket har bruksareal på under 15 000 m², og faller derfor ikke inn under krav om KU etter vedlegg I og dermed ikke KU-plikten etter §6.

Vurdering etter §7:

§7 i KU-forskriften beskrives planer og tiltak etter andre lover som alltid skal konsekvensutredes, men ikke ha melding. Tiltaket omfattes ikke av disse bestemmelsene, og faller derfor ikke under KU-plikten etter §7.

Vurdering etter §8:

Det følger av §8, bokstav a, at reguleringsplaner for tiltak i vedlegg II som ikke tidligere er konsekvensutredet, skal konsekvensutredes dersom de har vesentlig virkninger etter §10. Tiltaket faller under punkt 11J i vedlegg II (mindre bygg for offentlig eller privat tjenesteyting) og skal derfor vurderes etter bestemmelsene i §10.

Vurdering etter §10:

Det eneste punkt som vi anser som aktuelt å utrede som KU er punkt *d: større omdisponering av områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål, samt reindrift eller områder som er regulert til landbruk og som er av stor betydning for landbruksvirksomhet.*

Vurdering etter §10, fjerde ledd, om virkninger over landegrenser:

Det skal etter §10, fjerde ledd, gjøres en vurdering av om tiltaket kan få vesentlige konsekvenser over landegrensene. Tanaelven har stor betydning i Finland, både mht landskap, samiske interesser og fiske. I hht Plan- og bygningsloven §1-8 skal det i 100-metersbeltet langs sjø og vassdrag «tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser». Avstanden til Tanaelva fra varslingsgrense er ca. 130 meter og planområdet ligger dermed utenfor området hvor det i henhold til norsk lov må tas særlig hensyn. I tillegg ligger planområdet på kote 31 til 39, dvs ca. 17 - 25 meter over elven.

Tiltaket har ikke hverken direkte eller indirekte konsekvenser for elven. Virksomheten er ikke forurensende, og avløp og overvann håndteres med rensing og infiltrering.

Forslagsstillers vurdering er at tiltaket heller ikke vil ha konsekvenser for landskap, samiske interesser eller utøvelse av friluftsliv, på finsk side av grensen.

ESPOO-konvensjonen

Konvensjon om konsekvensutredninger av tiltak som kan ha grenseoverskridende miljøvirkninger (FN Espoo-konvensjonen/EIA-konvensjonen) ble ratifisert av Norge i 1993,

og trådte i kraft i 1997. Konvensjonen forplikter partene til å varsle nabostat om planleggingen av nærmere angitte tiltak som kan få grenseoverskridende miljøvirkninger. Planinitiativet ble oversatt til finsk og oversendt Miljødirektoratet for Espoo-behandling i Finland.

Konklusjon på vurdering av krav om konsekvensutredning:

Fordi tiltaket innebærer en omdisponering av 9,5 daa dyrka mark, er det vurdert at tiltaket kan få vesentlige virkninger for jord- og skogressurser jf §10. Det skal derfor utarbeides konsekvensutredning for tema landbruk.

2. Planprosessen

2.1. Medvirkningsprosess

Regionalt planforum

Prosjektet og planinitiativet ble presentert i Regionalt planforum 17. august, der Statsforvalter, Troms og Finnmark fylkeskommune, NVE og Forsvarsbygg deltok, i tillegg til kommunen.

Dialog på telefon og epost med aktuelle parter for avklaringer underveis

Det har igjennom planprosessen vært dialog med ulike aktører som Varanger kraft, Troms og Finnmark fylkeskommune, både plan og kommunalteknisk avdeling i kommunen og flere.

Espoo-behandling

Det er via Miljødirektoratet sendt ut varsel om oppstart i Finland. Det finske miljødirektoratet (Finnish Environment Institute) har sendt ut varselet til høringsparter som av dem er vurdert som aktuelle, deriblant veimyndighet (Finnish Transport Infrastructure Agency) og Utsjoki kommune. Det er kommet 4 innspill til denne varslingen:

- Lapplands ELY-senter (the Centre for Economic Development, Transport and the Environment (Lapland))
- Hovedkvarteret i den finske grensevakten og Lapplands grenseovervåkningsseksjon (the Finnish Border Guard)
- Det finske tollvesenet (the Finnish Customs)
- Lapland råd (the Regional Council of Lapland)

Finland har konkludert med at prosjektet ikke har vesentlige grenseoverskridende konsekvenser og avsluttet Espoo-behandlingen etter varsel om oppstart. Planforslaget til offentlig ettersyn skal derfor ikke sendes til Finland, men det er på lokalt nivå gitt informasjon til naboer, Utsjoki kommune og det finske tollvesenet slik at de er gitt mulighet for informasjon og dialog i den grad de ønsker.

Konsultasjonsrett

Det er opprettet dialog med Polmak bygdelag og Reinbeitedistrikt 7, og det er gjort oppmerksom på deres rett til å konsultere med kommunen.

Reinbeitedistriktet har svart at de ikke har noen kommentarer til utbyggingen. Bygdelaget ønsket heller ikke å benytte seg av konsultasjonsrett.

Befaring og møte med Bygdelaget, grunneier og driver av jorden

Det ble gjennomført en befaring og et møte med Polmak bygdelag, grunneier og gårdbruker 7. september 2023. Kommunens planavdeling deltok også i befaring og møtet. Bygdelaget var opptatt av erstatning for avlingstap under riggperioden. Dette følges opp i en egen prosess.

Varsel om oppstart

Varsel om oppstart er sendt til kommunens faste varslingsliste og naboer. Varsel om oppstart ble også annonsert i avisene Finnmarken, Sagat og Avvir i uke 35.

Det er kommet 7 innspill til varsel om oppstart. Disse er oppsummert i kapittel 8. De som har gitt innspill er:

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark
- Statens Vegvesen
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Politiet, Finnmark politidistrikt
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)
- Mattilsynet
- Troms og Finnmark fylkeskommune

Offentlig ettersyn

Planforslaget ble førstegangsbehandlet 2. november 2023 og vedtatt lagt ut på offentlig ettersyn. Til offentlig ettersyn kom det inn 5 innspill. Disse er oppsummert i kapittel 8. De som har gitt innspill er:

- Statsforvalteren i Troms og Finnmark
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Sametinget
- Polmak bygdelag

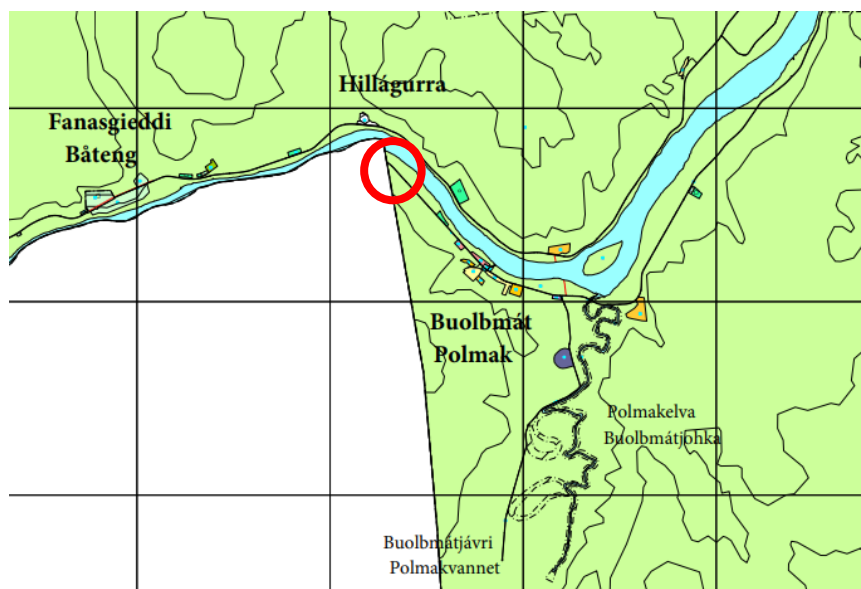
3. Planstatus og rammebetingelser (Med vekt på avvik fra overordnet plan)

3.1. Overordnede planer

I gjeldende kommuneplan (Deanu gieldda - Tana kommune, kommuneplanens arealdel 2002- 13, vedtatt 25.04.2002) er området avsatt til Landbruks-, Natur- og Friluftsområde (LNF). Revidert kommuneplanens arealdel 2023 - 2035 er på 2.gangs høring til 18. august 2023. I høringsutkastet er LNF-formålet videreført, men her med reindrift i tillegg (LNFR).

Figur 1 Utsnitt fra gjeldende kommuneplankart. Planområdet markert med rød sirkel.

Figur 2 Utsnitt fra revidert kommuneplankart, som er på høring. Planområdet markert med rød sirkel.

3.2. Gjeldende og tilgrensende reguleringsplaner

Planområdet er uregulert, det samme gjelder for naboeiendommene.

3.3. Statlige, regionale eller andre planretningslinjer/rammer/føringer

Følgende rikspolitiske retningslinjer er relevant som bakteppe for denne reguleringsplanen:

Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag (T-1082)

Tanaelva er varig verna i Verneplan II for vassdrag (1980). Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag (T-1082) omfatter vassdragsbeltet. Det vil si hovedelver, sideelver, større bekker, sjøer og tjern og et område på inntil 100 meters bredde langs sidene av disse. Retningslinjene omfatter også andre deler av nedbørfeltet som det er faglig dokumentert at har betydning for vassdragets verneverdi. Tanavassdraget er det største uregulerte vassdraget i landet og flere sidevassdrag er nærmest urørt av tekniske inngrep.

Planområdet ligger mer enn 100 meter fra elva, men det er likevel tatt med her fordi Tanaelva er særlig viktig.

Følgende regionale retningslinje er relevant som bakteppe for denne reguleringsplanen:

Matjordprogrammet for Troms og Finnmark

I matjordprogrammet for Troms og Finnmark utarbeidet av Statsforvalteren i Troms og Finnmark, er jordvern ett av satsningsområdene for å ta vare på matjorda for varig fremtidig matproduksjon og matforsyning i Troms og Finnmark. Det er et mål å sikre matjorda og unngå omdisponering av jordbruksareal til andre formål. Kun 1,1% av landarealet i Finnmark er jordbruksareal egnet for matproduksjon og arealet er under press. Tilgang på dyrka og dyrkbar jord er en utfordring og en avgjørende faktor for fremtidens landbruk i Troms og Finnmark. For å sikre stabil matproduksjon må minst mulig dyrket og dyrkbar jord omdisponeres til andre formål.

4. Beskrivelse av planområdet, eksisterende forhold

4.1. Beliggenhet

Planområdet ligger i nærheten av Polmak, på sørsiden av Polmakveien (FV 895) og inntil riksgrensen mot Finland.

Kontrollstasjonen er planlagt på eiendom 40/111, som er 10579,5 m². Hele planområdet er 27,3 daa. Planområdet inkluderer også deler av naboeiendommene 40/5, 40/124, 40/55, 40/118 og 40/1 for å gi plass til midlertid rigg- og anleggsareal, samt avkjørsel og andre endringer på/langs fylkesveien.

4.2. Dagens arealbruk og tilstøtende arealbruk

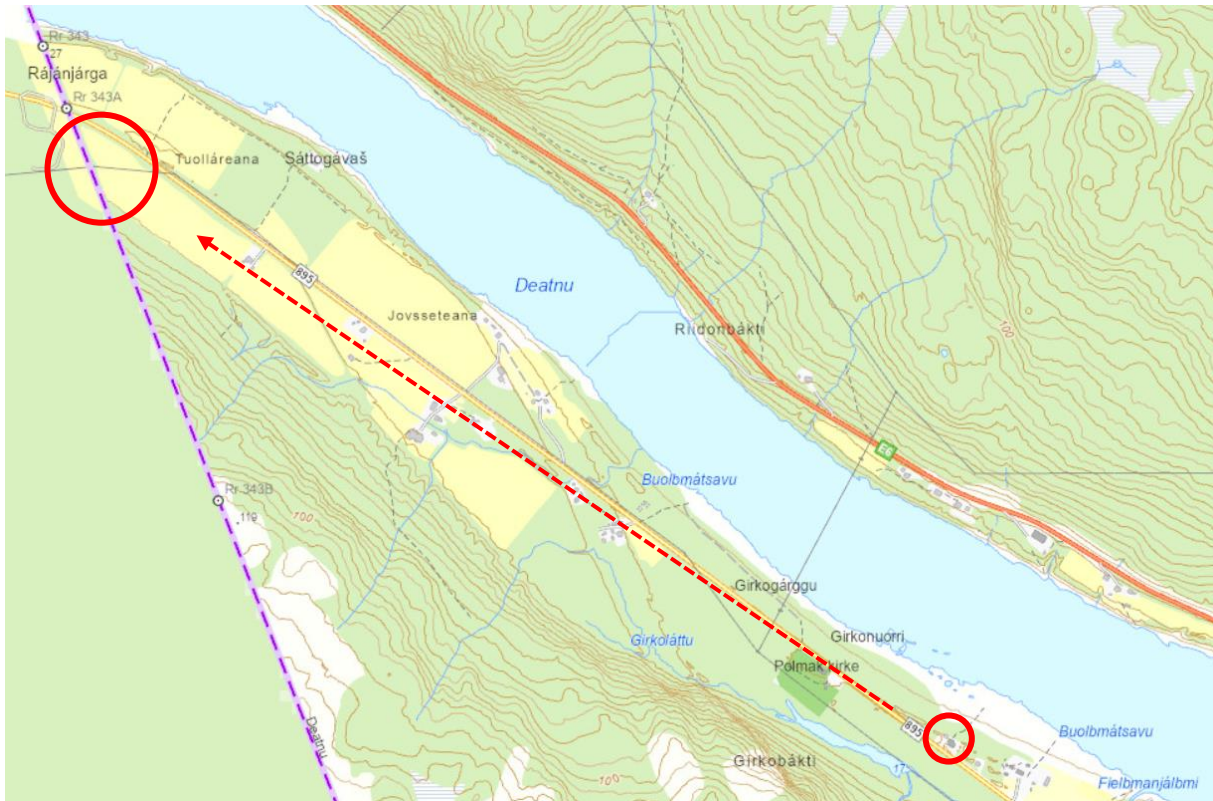
Eiendommen (40/111) består av dyrket mark, den er uten bebyggelse og har ingen avkjørsel eller veiadkomst i dag. Eiendommen er relativ flat, og det er ikke kjent at den har vært bebygd tidligere. Naboeiendom, som delvis er inkludert i planområdet som midlertidig rigg- og anleggsområde, er også dyrket mark.

Eiendommen ligger tett på riksgrensen til Finland. Området like inntil selve riksgrensa kalles "riksgrensegate". Mot Finland er bredden på "gata" 5 meter, det vil si 2,5 meter på hver side av grenselinjen. I grensegata ryddes all vegetasjon som er og kan vokse over 0,5 meter i høyden, slik at det er fri sikt langsmed riksgrensen. Langs grensegata er det på norsk side satt opp et gjerde, som hindrer reinsdyr fra å krysse grensen. Det er avklart med Kartverket at det kan gjøres tiltak inntil 5 meter fra riksgrensa.

På finsk side av grensen ligger noen eneboliger og noen større bygninger med blant annet utsalg av varer myntet mot grensehandel. En av eiendommene på finsk side ligger inntil grensen, ovenfor planområdet. Bolighuset på denne eiendommen ligger ca 40 meter fra eiendommen (40/111)

Figur 3 Utsnitt av flyfoto med eiendomsgrenser som viser bebyggelse på finsk side og landbruksarealer på norsk side. Kilde: Asplan Viak-kartet / Norge i bilder

Figur 4 Illustrasjonen viser dagens tollsted i liten rød sirkel (til høyre), og plassering ny kontrollhall for Tolletaten ved grensen i stor rød sirkel til venstre. Dagens tollsted i Polmak ligger på feil side av veien og dekker ikke behovene til tollstedet. Kilde: Asplan Viak-kartet, med egne påtegninger.

Figur 5 Grensegata. Foto: Asplan Viak

4.3. Stedets karakter

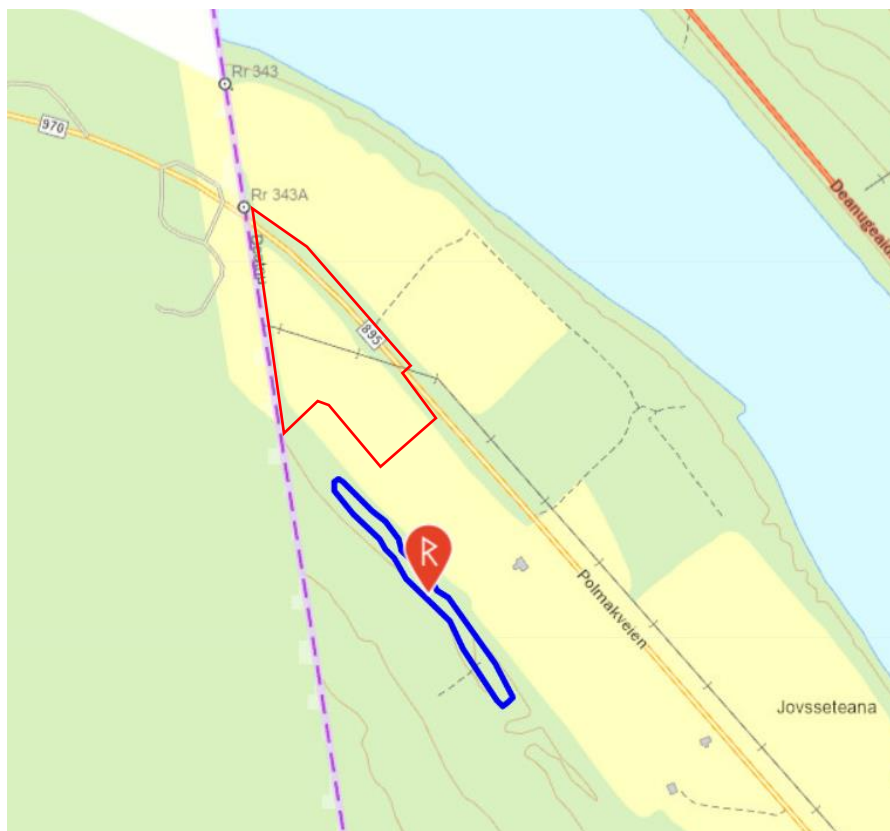
Bygda Polmak ligger omkring elven Deatnu (Tana) der denne dreier nordover mot utløpet i Deanuvuotna (Tanafjorden). Jordbruk, reindrift og laksefiske er hovednæringer.

4.4. Kulturminner og kulturmiljø

4.4.1.1 Automatisk fredede kulturminner

Det er en rekke dyregraver i området og en av dem er registrert i nærheten til planområdet.

Figur 6 Registrert dyregrav. Omtrentlig planavgrensning i rød påtegning. Kilde: Sefrak

4.4.1.2 Nyere tids kulturminner og kulturmiljø

Planområdet er ubebygget og det er ikke registrert tidligere bebyggelse. Nærmeste bolighus på norsk side ligger ca 200 meter unna planområdet. Blant husene i Polmak er noen av de få bygninger som stod igjen etter breningen av Finnmark i 1944. Det er også nyere bebyggelse som er vernet eller har kulturminneverdi. Dette er spredt bebyggelse langs Polmakveien, ca 1,5 - 2,5 km unna planområdet. Blant disse bygningene blant andre:

Eksisterende tollstasjon

Polmak tollstasjon (40/4) fra 1954 er en embetsbolig, som ble oppført av staten som en del av gjenreisningen etter andre verdenskrig. Bygget var først lensmannsbolig med kontordel, men ble i 1970 gjort om til tollstasjon med tollmesterbolig. Den er et kulturminne med nasjonal kulturminneverdi og bygningen er forskriftsfredet. Fredningen omfatter tollstasjonen med eksteriør.

Figur 7 Dagens tollstasjon i Polmak ligger i et vernet bygg. Kilde: Google streetmap

Tana museum i Polmak

Tana museum er lokalisert i den gamle fjellstua i Polmak. På museet er det samlet gamle bygninger fra Tanadalen, som viser tradisjonell byggeskikk. Utstillinga på Deanu Musea/Tana Museum formidler den elvesamiske kulturen i Tanadalen, som har sitt utspring i et særpreget næringsgrunnlag knytta tett til fiske, utmarks- og jordbruk. Om museets samling skriver de på sin hjemmeside at gjenstander av samisk, finsk, russisk og norsk opprinnelse vitner om at Tanadalen har vært og stadig er en møteplass for ulike etniske grupper.

Figur 8 Tana museum i Polmak. Foto: Digitalt museum

Fredet fjøsgamme for sau

Figur 9 Fredet fjøsgamme for sau. Foto: Oskar Puschmann/ Statsforvalteren

Polmak kirke

Polmak kapell er ei langkirke i tre fra 1853 som ble utvidet og restaurert i 1959. Kirken har vernestatus listeført. Arkitekt er J.H.Nebelong/Dancke. Kirken er oppført i utvendig panelt laft og forholdsvis godt bevart både utvendig og innvendig.

Figur 10 Polmak kirke. Kilde: Google streetview

4.5. Landskap og naturverdier

Tanaelva inngår i Landskapsregion 41 Dalbygdene i Finnmark jf. Norsk institutt for skog og landskap. Noe av det som kjennetegner landskapets hovedform er de store elvedalene, med noen av landets største elver. Langs Tanaelva og langs enkelte av sideelvene er det lange strekninger med grunne og vide elvedaler.

Planområdet ligger hovedsakelig på jordbruksmark. Ytterkantene av området, samt kantonene langs veien, har noe naturlig/naturlik vegetasjon. Øvrig areal benyttes til grasproduksjon.

Deler av planområdet ligger innenfor et større areal som er registrert som potensielt hotspot-habitat for truede arter, herunder moser og insekter og edderkoppdyr. Det er derfor undersøkt hvilke naturverdier som finnes på stedet, og vurdert hvordan eventuelle verdier vil berøres av planen.

Bioklimatisk ligger planområdet i nordboreal sone og i svakt kontinental seksjon (Miljødirektoratet 2023b). Nordboreal sone (nordlig bar- og bjørkeskogsone) er øverste sone mot tregrensen, og domineres av bjørkeskog, boreal hei og myr. Arealene brukes ofte til utmarksbeite. Svakt kontinental seksjon finnes i indre dalstrøk på Østlandet og på Finnmarksvidda. Kontinentalt klima innebærer høyere temperaturamplitude gjennom året, med varme somre og kalde vintre samt mindre nedbør (humiditet og oseanitet).

Planområdet ligger på dioritt og leukodioritt, overdekket av et tykt lag elve- og bekkeavsetninger (fluviale avsetninger) (NGU 2023). Jordsmonnet består av høy andel

sand og lite hummus, stein og røtter. Samlet gir dette et lite til moderat grunnlag for kalkkrevende flora.

Verneområder og utvalgte naturtyper

Det er ingen verneområder eller utvalgte naturtyper i eller i nærheten av planområdet. Nærmeste verneområde ligger i Varangerbotn.

Viktige naturtyper og øvrig vegetasjon

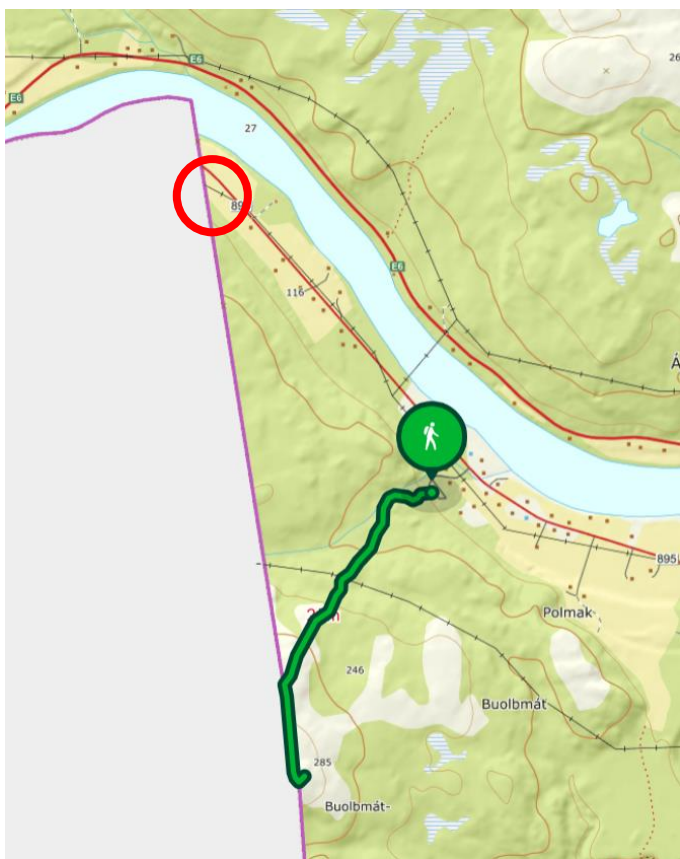
Det er ikke registrert viktige naturtyper i planområdet fra tidligere. Nærmeste lokalitet er et område med åpen flommark (urte- og grasrik ør) langs sørlig bredde av Tanaelva, ca. 800 meter nedstrøms fra planområdet. Det ble ikke kartlagt nye naturtypelokaliteter ved den prosjektspesifikke befaringen.

Vegetasjonen sør og vest for jordbruksmarka består av intermediær boreal frisk hei i gjengroing (T31-4 i NiN-systemet). Der denne typen forekommer i sammenhengende arealer over 1 daa, skal dette registreres som den viktige naturtypen *boreal hei*. Her er det kun en smal sone som ligger innenfor undersøkelsesområdet, og det utfigureres derfor ingen lokalitet, men kantsonelvegetasjonen er allikevel del av en naturtype som er vurdert som viktig. At området er i gjengroing innebærer at lokalitetskvaliteten ville vært vurdert som lav.

Grøftearealene mellom jordbruksmarka og Polmakveien består av sterkt endret løs fastmark, hvor det har vokst til flersjiktet vegetasjon. Nærmest veien holdes en ca. 3 meter bred stripe fri for vegetasjon gjennom jevnlig kantklipp. Området var nylig klipt ved den prosjektspesifikke kartleggingen, og det var derfor utfordrende å få et komplett bilde av artsdiversiteten i kantsonen. Feltsjiktet bestod av arter man typisk finner i eng og boreal hei i nordboreal sone. Området vurderes ikke som tilstrekkelig artsrikt til å defineres som den viktige naturtypen *eng-aktig sterkt endret fastmark*.

4.6. Rekreasjonsverdi/ rekreasjonsbruk

Det er fine natur- og utmarksområder for turgåing og rekreasjon i området. Siden planområdet består av dyrket mark er ikke selve planområdet et rekreasjonsområde. I åsen litt lengre sør er det en turvei, og det passerer iblant sykkelturister langs fylkesveien. Det ligger en snøskuterløype på andre siden av fylkesveien.

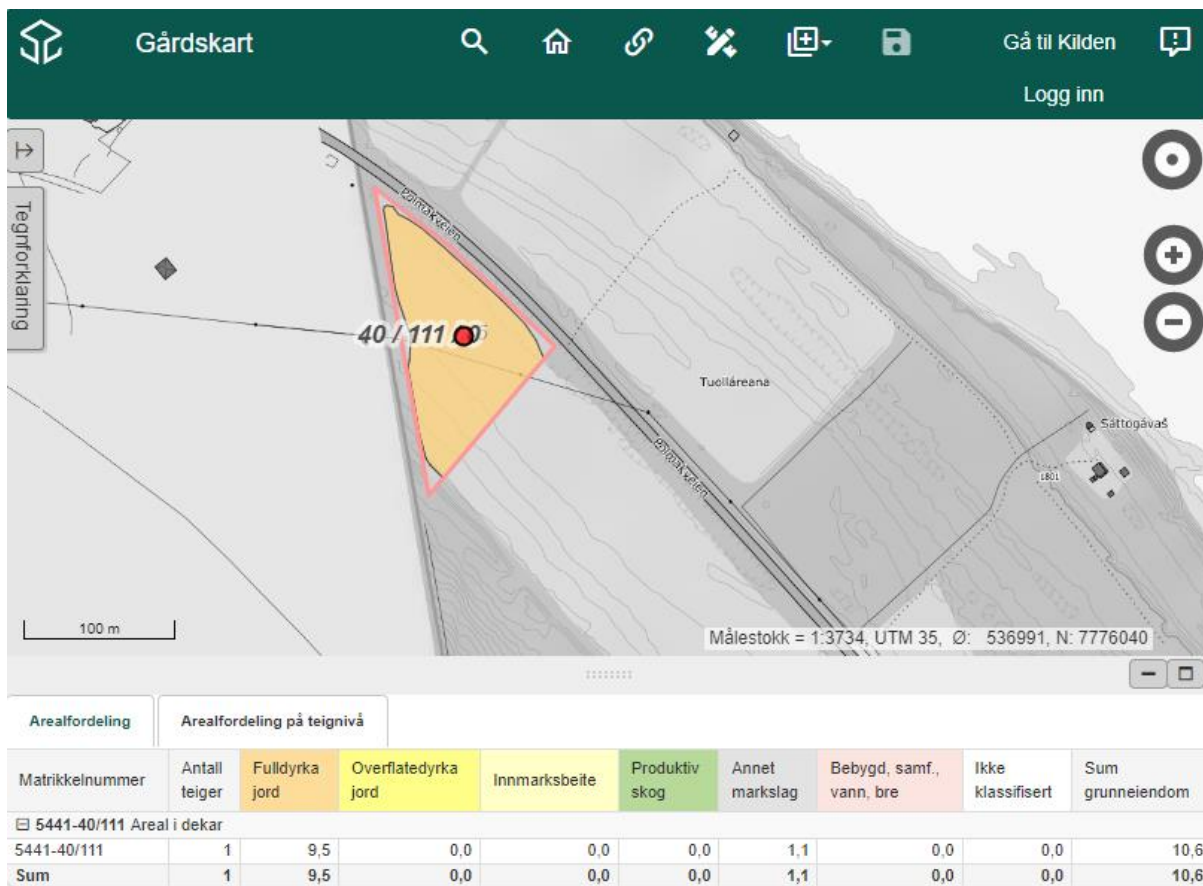

Figur 11 Topptur til Buolbmátčohkka 285 moh. Planområdet markert med rød sirkel. Kilde: ut.no

4.7. Landbruk

Planområdet ligger langs Tana elv i et belte med dyrket mark inn mot Finlands grense. Det er samme grunneier som eier nabojordene. Jordene utnyttes til grasproduksjon for vinterfôr og beite for sau og melkedyr.

Berørt areal av dyrket mark innenfor planområdet omfatter arealet på gbnr 40/111 som utgjør 9,5 daa. Deler av nabojordet er også med i planområdet og vil bli benyttet til midlertidig riggområde, men tilbakeføres etter byggeperioden. Dette er beskrevet i kap 5.6 (beskrivelse av planforslaget) og 7.11 (virkninger av planforslaget).

Figur 12 Utsnitt fra gardskart.NIBIO.no som viser 9,5 daa fulldyrka jord og ingen daa med produktiv skog.

NIBIO sitt kartverk Kilden.NIBIO.no har registrert området med verdiklasse 3 Stor verdi (i figur 13). Det er ingen ytterligere registreringer av jordsmonn eller jordkvalitet i Kilden. Dette betyr at området ikke er kartlagt av NIBIO. Det er derfor tatt ut tre jordprøver fra matjordlaget (august 2023) for å beskrive jordkvalitet (analyserapport og feltlogg med bilder er gitt i vedlegg).

Jordprøvene viser at matjorden består av sandholdige masser (siltig mellomstrand/finsand) med 5-10 % leirinnhold, lavt moldinnhold og lavt næringsinnhold. Matjordtykkelsen er i felt vurdert med god tykkelse, rundt 30 cm. Det er ikke observert steiner eller røtter.

Området er vurdert som godt egnet til dagens produksjon, som er grasdyrking. Jorden er vurdert til å være av god verdi, spesielt på grunn av tykt dekke, gode drenerende egenskaper og ingen dyrkningsmessige begrensninger. Det er vurdert at jorden vil ligge i jordressursklasse 2 uten store driftstekniske begrensninger.

Kantvegetasjon rundt jordene er i Kilden.NIBIO.no registrert som dyrkbar mark.

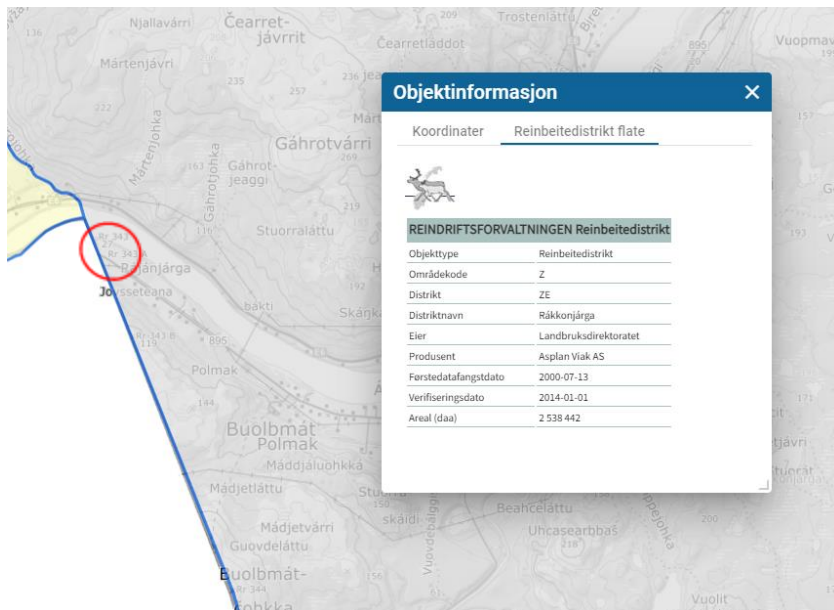

Figur 13 Rød skravur viser registrert dyrkbar mark, utsnitt fra Kilden.NIBIO.no.

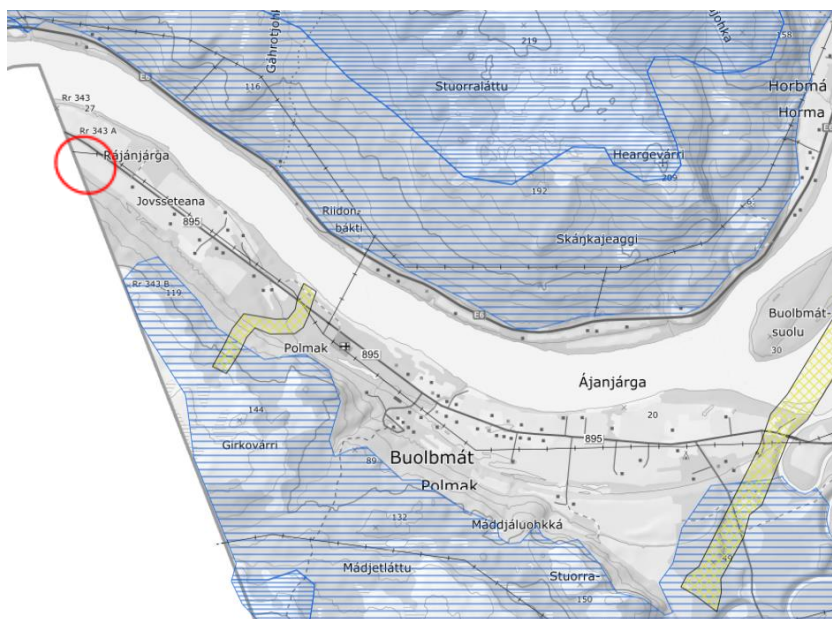
Reindrift

Planområdet ligger innenfor reinbeitedistriktet 7, Råkkonjårga, som vist i Figur 15. Det er ikke registrert beite eller trekkvei for innenfor tiltaksområdet, men det er avmerket vinterbeite for rein med tilhørende trekk- og flyttelei ca. 1,5 km unna (Figur 16). Reinbeitedistrikt 7 opplyser at de ikke har merknader til tiltaket.

Figur 14 Reinbeitedistrikt, utsnitt av Kilden.NIBIO.no

Figur 15 Vinterbeite for rein (blått) med traséer i terrenget (gult) der reinen enten drives eller trekker selv mellom årstidsbeitene. Planområdet vist i rødt. Utsnitt av Kilden.NIBIO.no

4.8. Trafikkforhold

Eiendommen ligger inntil fylkesvei 895, Polmakveien, og har ikke veiadkomst/avkjørsel i dag. Dagens fartsgrense på strekningen er 80 km/t. Det er 422 ÅDT (År 2022) og andel tunge kjøretøy utgjør 11 % av ÅDT.

Området er ikke tilrettelagt for myke trafikanter. Det er heller ikke gang- og sykkelvei eller fortau fra Polmak tettsted frem til planområdet. Det er ikke kjente planer om å etablere en gang- og sykkelvei langs FV 895 fram til planområdet. Det ligger en snøskuterløype på andre siden av fylkesveien.

Figur 16 Det er ikke tilrettelagt for myke trafikanter i området eller langs fylkesveien. Kilde: Google streetview

Kollektivtilbud

Det eneste kollektivtilbudet i nærområdet er Snelandia busslinje 280 som går mellom Polmak øst / Buolbmat og slutter på Tana Sameskole (9 stopp). Fra planområdet er det 2,6 km å gå langs veien til nærmeste busstopp. Bussen går kun ukedager med en frekvens på 1 avgang om dagen. Utover buss 280 er det ikke noe kollektivtrafikk i nærområdet.

4.9. Teknisk infrastruktur

Det er ingen teknisk infrastruktur i grunnen på eiendommen (40/111) i dag.

Nærmeste fiberkabel er ca 900 meter unna

Det ligger en 22Kv høyspent trasé over eiendommen.

4.10. Grunnforhold

Det er gjennomført grunnundersøkelser av Multiconsult på eiendommen høsten 2022, og WSP har utarbeidet et geoteknisk notat. I notatet konkluderes det med at sikkerheten er ivaretatt for tiltaksområde mht. flom, skred i bratt terreng og områdestabilitet.

Eiendommen (40/111) ligger mellom ca. kote +30 og kote +35. Eiendommen ligger plassert på slutten av og nedenfor en liten fjellskråning (finsk side av grensa) som skrånner mot nordøst. Skåningen bak eiendommen har en helling på ca. 15°.

NGUs berggrunnskart beskriver berggrunnen på eiendommene som mørk- til lysegrå, middelskornet Dioritt. Dioritt forekommer vanligvis som store inntrengninger i kontinentalskorpen. Bergarten er generelt massiv med høy trykkfasthet.

NGUs løsmassekart beskriver løsmassene i og rundt eiendommen som fluviale avsetninger. Fluvial avsetninger er en type løsmasser som har blitt transportert av elver og bekker og avsatt langs vassdrag. Løsmassene beskrives generelt som «sandige masser» med en variasjon på 0-20 m til fjell. Fra boring av grunnvannsbrønn registrert i GRANADA er det påvist både leire og silt med mektighet opp til ca. 40 m i nærområdet langs elva. Grunnundersøkelser utført i tiltaksområdet viser at dybden til fjell varierer fra ca. 19 m i sør til over 35 m i nord og øst, og generelt består av middels til faste masser til berg, med økende sonderingsmotstand med dybden. Prøveseriene viser at løsmassene generelt består av sand.

Kvikkleire er dokumentert ca. 13 km kilometer nordover langs elva. Grunnundersøkelser utført i tiltaksområdet viser at det ikke er påvist marine avsetninger i tiltaksområdet.

Ifm. utførte grunnundersøkelser på eiendommen er det utført manuelle undersøkelser av grunnvann ned til 17 m under terreng uten at grunnvann ble påtruffet.

Flom

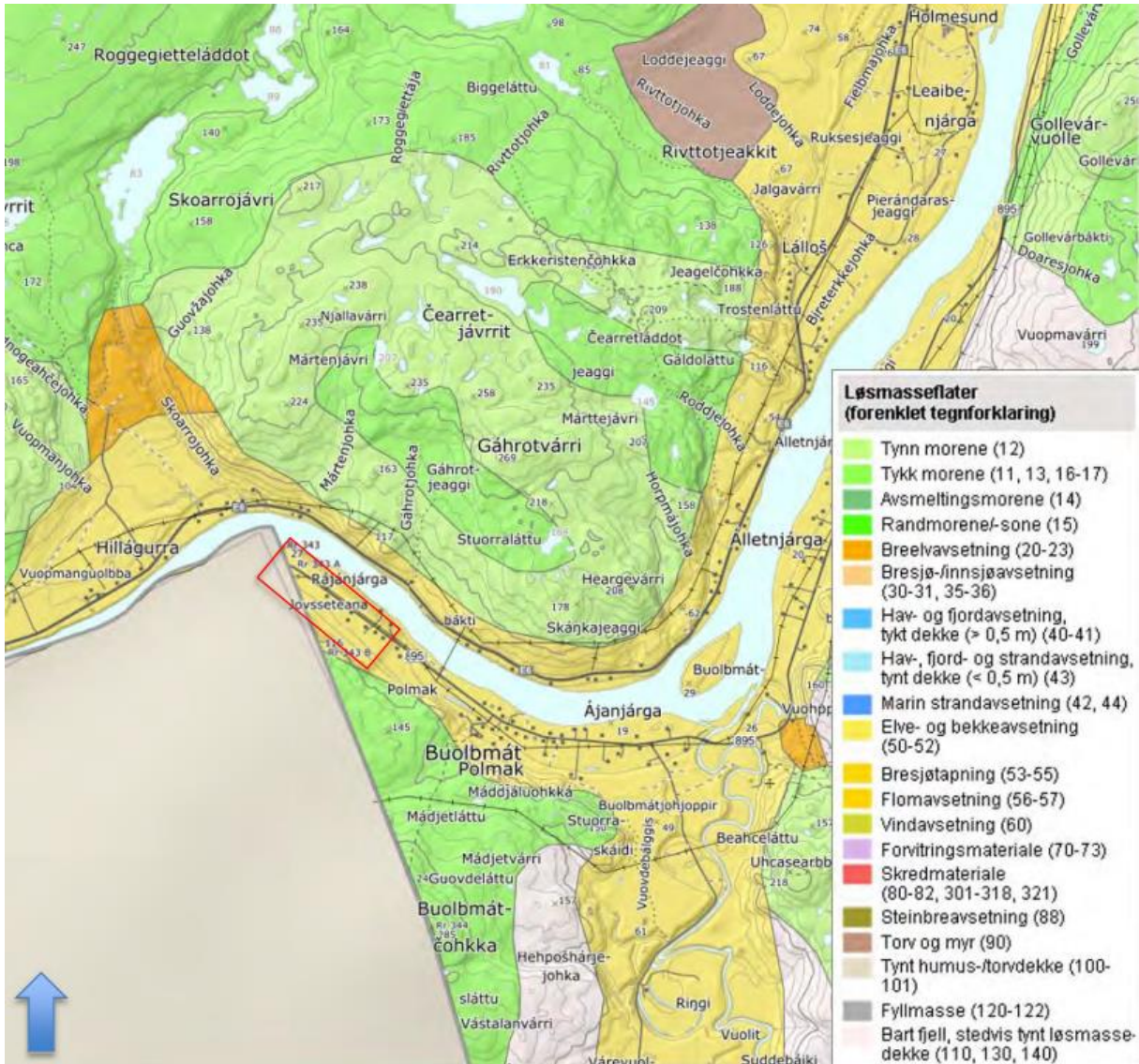
Tiltaket er fastsatt til sikkerhetsklasse F2 og ligger utenfor aktsomhetsområde for flom og sone for erosjon for Tanaelva.

Grunnforurensing

Det er gjennomført en skrivebordsundersøkelse for grunnforurensning av Rambøll for eiendommen høsten 2022. Ingen forurensning er registrert i eller i nærheten av området.

Radon

NGUs aktsomhetskart for radon har kategorisert faregraden for eiendommen som «Usikker» i hele planområdet. Dette kan bero på usikkerhet av dybde til fjell. I nærområdet er det fjell i dagen som er kategorisert som «Høy». Dybden til fjellet må undersøkes for å finne ut om det må iverksettes tiltak mot radon.

Figur 17 Kvartærgeologisk kart over området. Kilde: Geoteknisk grunnundersøkelse Polmak 10247441-RIG-RAP-01/ ngu.no

5. Beskrivelse av planforslaget

5.1. Nedskalert plankart

Figur 18 Nedskalert plankart

5.2. Reguleringsformål

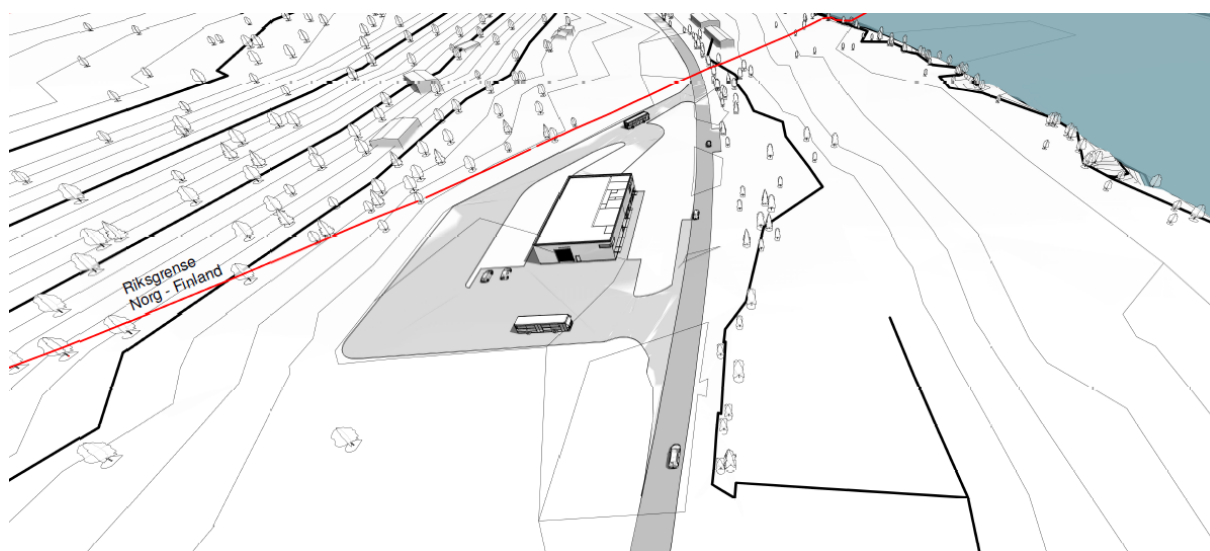
Formål	Størrelse	Utnyttelse
Bebyggelse og anlegg (pbl § 12-5 nr. 1): - Annen offentlig eller privat tjenesteyting AT	10587,7 m ²	800 m ² -BYA kontrollhall 900 m ² -BTA kontrollhall 130 m ² -BYA parkering, som tilsvarer 8 stk. parkeringsplasser for bil, hvorav min. 2 stk. HC p-plasser

		370 m2 oppstillingsplasser for vogntog
Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur (pbl § 12-5 nr. 2): – Kjøreveg SKV – Annen veggrunn - teknisk anlegg SVT	Kjøreveg 1877,6 m2 Annen veggrunn 2265,1 m2	
Landbruks, natur- og friluftsmål samt reindrift – Landbruksformål LNFR	12598,6 m2	
Hensynssoner (pbl § 12-6) - Høyspentanlegg (inkl høyspentkabler) H370 - Frisikt H140	Frisikt 1101,1 Høyspentanlegg 2372 m2	
Områdebestemmelser (pbl § 12-7 nr. 1) - Utvidet gruset veiskulder #1 - Eksisterende høyspent #2 - Midlertidig rigg- og anleggsområde #3	#1: 159 m2 #2: 828,3 m2 #3: 12598,6 m2	
Totalt	27329 m2	

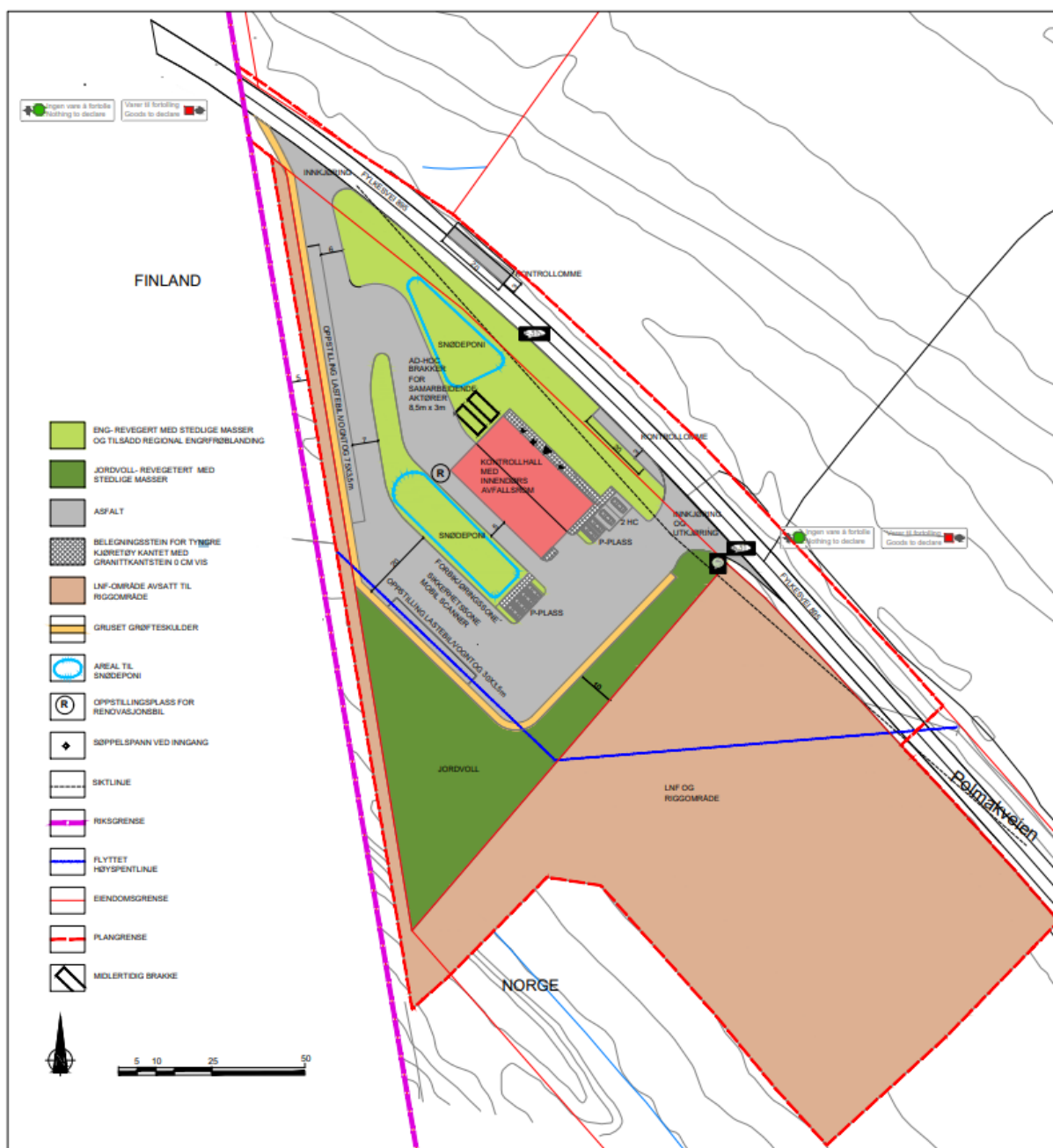
5.3. Bebyggelsens plassering og utforming

Tolletaten har krav til uteområdets utforming og hvordan kontrollstasjonen skal drives, samt krav til bygget og enkeltrom tilpasset virksomhetsstyringen. Hovedgrepet for selve bygget er å samle all bygningsmasse under en takflate. Byggets utforming er definert av behov for gjennomgående kontrollmulighet av vogntog. Takformen er konkret foreslått som flatt tak, istedenfor flere volumer med forskjellig høyder på takflatene. Dette vurderes som en kostnadseffektiv og bedre løsning som ikke medfører stor fare for fonning av snø i innvendige hjørner eller takflater med ulik høyde. Byggets plassering på tomten gir god utsikt fra kontrollrom (KO-rom) til begge retninger langs fylkesvegen og til riksgrensen. Prosjektet har jobbet med arealeffektivitet, fleksibilitet, sambruk og flerbruk i

bygningssmassen og på tomten, for å få en smart arealutnyttelse når samme areal kan brukes til mange ulike formål. Effektive og fleksible arealer gir lavere investeringskostnader, drift- og vedlikeholdskostnader og kostnader per ansatt, samt bidrar til mindre belastning på miljøet og reduserer energi- og ressursforbruket. Bygget er dimensjonert med underbemanning (samtidighet) av kontorplasser. I situasjoner hvor det er behov for kriseberedskap i form av midlertidig samlokalisering av samarbeidende aktører (sivilforsvar, politi, kommune og helsevesenet), er det avsatt egne kontorområder, samt areal til utendørsbrakker med enkel påkobling til strøm, provisorisk vann og wc.

Figur 19 Illustrasjon av kontrollstasjonen

Figur 20 Illustrasjonsplan som viser kontrollstasjonen og arealene rundt

5.3.1. Bebyggelsens høyde

Kontrollhallen tillates oppført med en høyde opp til kote + 39. Maks høyde for bygningen er påført plankartet.

5.3.2. Grad av utnyttning

BYA for kontrollhallen skal ikke overstige 800 m²-BYA. I tillegg tillates det oppført midlertidige brakker ved spesielle behov eller kriseberedskap. BYA parkering er inntil 130 m²-BYA, som tilsvarer 8 plasser hvorav 2 tilrettelagt for HC.

Bebyggelsen skal oppføres innenfor de byggegrenser og regulerte høyder som angitt i plankartet. Der det ikke er vist byggegrense kan bebyggelse føres ut til formålsgrense. Parkering, brakker og eventuelle gjerder skal ligge innenfor byggegrensen.

5.4. Antall arbeidsplasser

Kontrollstasjonen har ca. 10 arbeidsplasser

5.5. Universell utforming

I tillegg til krav til universell utforming (uu) i Lov om likestilling og forbud mot diskriminering (likestillings- og diskrimineringsloven) og Plan og bygningsloven med tilhørende forskrift (TEK), skal NS 11001 Universell utforming av byggverk og NS 11005 Universell utforming av opparbeidete uteområder legges til grunn for prosjektering og bygging.

Uu-prosessen skal dokumenteres i en tverrfaglig oppfølgingsplan for universell utforming.

Universell utforming innebærer at bygningen og uteområdet i hovedtrekkene skal kunne brukes på lik linje av alle brukere, også personer med ulike former for funksjonshemming. Dette kravet gjelder alle fagområder. Det skal legges til rette for universell utforming i så stor grad som mulig.

Følgende krav stilles til kontrollstasjonen:

- Alle brukere skal kunne benytte hovedløsningene.
- Veier, gangveier og uteoppholdsarealer må ha tilfredsstillende stigningsforhold, og bygning må ha enkelt og trinnfri adkomst fra bakkeplanet.
- Bygget skal fargesettes slik at det blir enkelt og logisk å orientere seg og finne fram.
- Innemiljøet skal ikke gi plager for astmatikere og allergikere.

- De akustiske forholdene skal i størst mulig grad legges til rette for å unngå problemer for hørselshemmede.
- Både innvendig og utvendig belysning må utføres med gode løsninger tilpasset den lange mørketiden i Polmak.

5.6. Trafikkløsning

WSP har utarbeidet et vegteknisk notat. For å vurdere de trafikale konsekvensene av utbyggingen benyttes ÅDT fra Statens vegvesens vegdatabank (Input A), og erfaringstall fra PROSAM. I tillegg har eksisterende Tollsted i Polmak en del erfaringstall på trafikkmengde (Input B).

Kapasitetsberegninger for Fv 895 Polmakveien og den nye (det er to kryss) atkomstveien til Tollstasjonen er dimensjonerende. Beregningene er gjort fra dagens situasjon og for den planlagte situasjon med utbygging av Tollstasjonen. Retningslinjer for geometrisk utforming av veg- og gatekryss er satt i Statens Vegvesens håndbok, og tar utgangspunkt i trafikk i makstime (dimensjonerende timetrafikk kjt/t). På grunn av lav dimensjonerende trafikk er det vurdert å ikke være behov for trafikkøy eller høyresvingefelt.

Utvidet gruset skulder på fylkesveg (sikkerhetslomme)

Som del av Tolletatens HMS-tiltak, er det anbefalt å tilrettelegge for grusa kontroll-lommer/ utvidet gruset skulder på begge sider av langs fylkesvei 895, med dimensjon 3x20 meter. Dette vil sikre at myke trafikanter tjenestepersonell kan stå trygt fra passerende trafikk når de utfører stikkprøvekontroller og vinker biler inn til kontroll. Det er kun tjenestepersonell som skal bruke utvidet gruset skulder, og det tillattes ikke parkering i disse. All kontroll skjer inne på kontrollområdet, ikke i utvidet gruset skulder.

5.7. Miljøoppfølging

Prosjektets miljøoppfølgingsplan (MOP) angir løsninger for implementering av miljømålene. Det legges stor vekt på at det skal velges miljøvennlige materialer som gir lavest utslipp sammenlignet med alternativer. Det er gjennomført LCC-beregninger som ser på ulike energiforsyningsløsninger.

5.8. Krav om utomhusplan og rekkefølgebestemmelse

Ved søknad om rammetillatelse skal det vedlegges uteromsplan for planområdet i målestokk 1:200 som viser bebyggelse og anlegg i sammenheng med atkomstsituasjoner, uteoppholdsarealer, terrengforhold og -behandling, avfallshåndtering, snødepot, overvannshåndtering, parkeringsplasser, universell utforming, beplantning samt plassering av tekniske anlegg.

5.9. Landbruksfaglige vurderinger

Berørt areal av dyrket mark innenfor tiltaksområdet omfatter arealet på gnr/bnr 40/111 som utgjør 9,5 daa fulldyrket jord. Det er utført en konsekvensutredning for landbruk og konsekvenser at tiltaket er beskrevet i kapittel 7.

5.10. Plan for vann- og avløp samt tilknytning til offentlig nett

Vann og avløp

Vannforsyning til tollstasjonen hentes fra kommunal vannkum som ligger langs FV 895. Sweco har i korrespondanse med kommunens VA-ansvarlige i juli/august 2023 fått opplyst om aktuelt tilkoblingspunkt på kommunal hovedvannledning, som er lokalisert ca. 475 meter sør-øst for planområdet ved eiendom Polmakveien 1796.

Dimensjon på eksisterende kommunal vannledning frem til endekummen er opplyst til å være Ø110 mm. Det er ikke gjennomført trykk- eller kapasitetsberegninger i det kommunale tilkoblingspunktet, men informasjon fra Tana kommune viser til at det bør være nok trykk og kapasitet til å levere trygt og nok forbruksvann frem til tollstasjonen. Det anbefales å gjennomføre trykk- eller kapasitetsberegning i det kommunale tilkoblingspunktet før endelig løsning bestemmes.

Ny trasé for vannledning er plassert i utkanten av jordet langs fylkesvegen i eksisterende jordbruksareal, se vedlegg 4. Vannledning foreslås etablert ved bruk av retningsstyrt boring i løsmasser med minimalt behov for graving av hensyn til jordet og antatt jordbruksdreneringsanlegg.

Ettersom det ikke foreligger trykk- eller kapasitetsberegninger er det ikke grunnlag til å anta at det kommunale nettet vil kunne forsyne tollstasjonen med tilstrekkelig slukkevann ved en evt. brann. Det foreslås derfor at det etableres lokal brannvannstank for å få

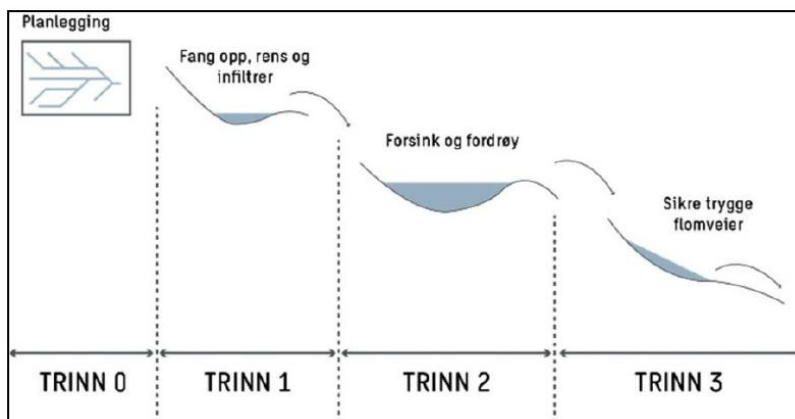
tilfredsstillende slukkevanntmengder. Påkoblingspunktet for brannvannsutttak må plasseres innenfor en radius på 25-50 m fra angrepunkt, og må kunne betjenes av personalet på stasjonen. Kontrollstasjonen er vurdert til å være næringsområde med veiledende slokkevanntmengde på 50 l/s i minst en time. Dette tilsvarer et volum på 180 m³.

Spillvann

Det er ingen kommunale tilknytningsmuligheter for spillvann i nærheten og det må derfor etableres et minirensesanlegg med trykkinfiltrasjon til grunn for håndtering av spillvannet.

Overvannshåndtering

Sweco Norge AS har på oppdrag for Statsbygg utarbeidet en plan for overvannshåndteringen på Polmak. Overvann håndteres åpent og lokalt på tomta uten videreføring til kommunalt ledningsnett, og skal i størst mulig grad håndteres etter tretrinnsstrategien:

Figur 21 Overvannshåndtering i tre trinn. Kilde: Norsk vann rapport 162/2008 gjengitt i VAO notat av Sweco

- Trinn 1: Infiltrere avrenning fra mindre nedbørshendelser
- Trinn 2: Fordrøye avrenning fra større nedbørshendelser
- Trinn 3: Sikre trygge flomveier for avrenning fra ekstreme nedbørshendelser

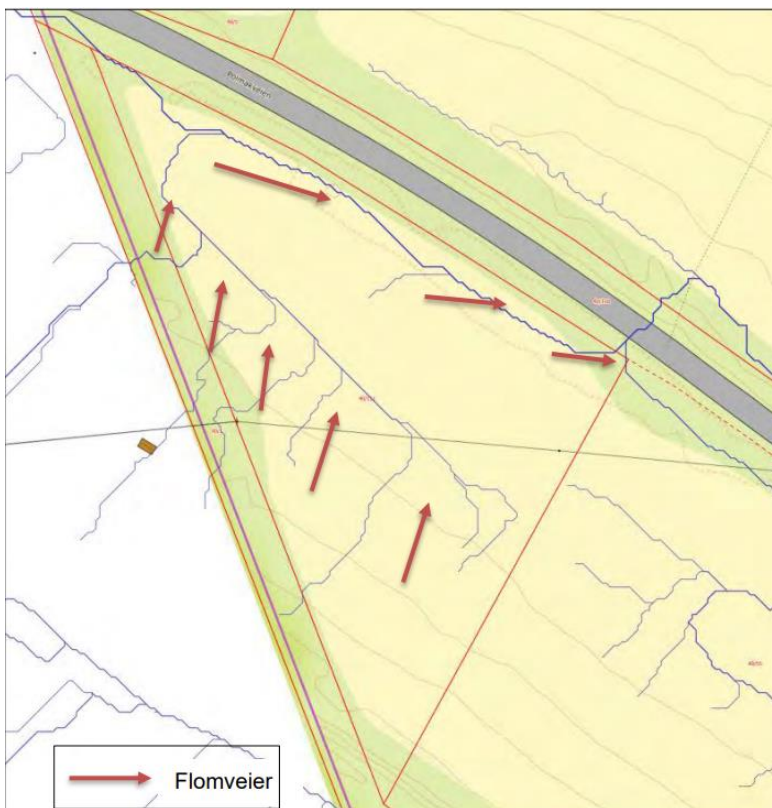
For å ivareta trinn 1 (infiltrasjon) og trinn 2 (fordrøyning) i tretrinnsstrategien, samt opprettholdelse av vannets naturlige kretsløp, skal overvann fortrinnsvis håndteres åpent og lokalt. Nedbør fra større nedbørshendelser (trinn 2) infiltreres og fordrøyes først i grøft/grøntarealer, og ledes deretter videre til infiltrasjonsmagasin. Taknedløp fra kontrollhall ledes ut på terreng til grøntarealer og infiltreres.

Utforming av infiltrasjonsmagasin må detaljprosjekteres, men det anbefales bruk av kassetmagasin, da disse er volumeffektive og har stor infiltrasjonsflate mot grunnen, eller tilsvarende løsninger anlagt på pukk. Det sikrer god infiltrasjon og drenering til underliggende masser. Det er viktig at det utarbeides en vedlikeholdsplan for drift av infiltrasjonsfang og infiltrasjonsmagasin for å forhindre gjentetting som en følge av sedimentering.

Flomveier

Ved ekstreme og intense regnhendelser større enn dimensjonerende regn (25-års regn med klimafaktor 1,4), må overvann, videre omtalt som flomvann, ledes bort fra tomta. Flomveier i trinn 3 må tilrettelegges for 200-års regn for å unngå skader på mennesker, infrastruktur og annet materiell.

Eksisterende flomveier følger lavbrekkene i terrenget og bidrar til kontrollert bortledning av flomvann fra tomta. Flomvannet følger veigrøftene frem til eksisterende stikkrenne og videre ut til Tanaelva.

Figur 22 Eksisterende flomveier hentet fra Scalgo Live.

5.11. Strøm og nettilgang

Det skal etableres ny 22Kv høyspent trasé fra Varanger Kraft til ny frittstående trafo. En strømmast skal flyttes slik at linjen ikke kommer i konflikt med tiltaket. Dette er avklart med Varanger kraft og forutsatt at høyde fra toppdekket på parkeringsplass til høyspentlinje må være minimum 7m. Direkte avstand til viktige bygninger og lager må være minst 6 meter, og det er derfor lagt inn en hensynssone for dette i plankartet. Hensynssonen er tegnet inn med noe ekstra bredde for å gi noe fleksibilitet ved plassering av ny mast (+/- 1m). Det bør ikke plasseres snødeponi under høyspentlinjen.

Det skal etableres 400V anlegg for nybygget.

Det vil være behov for graving og legging av fiberkabel fra nærmeste fiberpunkt ca. 900 m fra tomten.

5.12. Snøhåndtering

Snødeponier er plassert på egen eiendom og ivaretar siktkrav fra fylkeveg og avrenningsproblematikken om våren. Snumulighet og sporingskurver for snøploger og andre vedlikeholdskjøretøy er innpasset i utomhusplanen.

5.13. Mobil scanner

Det kan være aktuelt at det noen ganger i året kommer en mobil skanner, som er en lastebil med en arm som kan scanne andre lastebiler. Mennesker skal ikke oppholde seg innenfor sikkerhetssonen under skanning, og det vil bli fulgt opp tiltak på dette i tråd med krav fra direktoratet for strålevern og atomsikkerhet (DSA) for strålingsnivå og avsperring. Dette er vilkår som vil bli satt i brukstillatelsen.

5.14. Plan for avfallshenting

Tiltaket vil betjenes av offentlig renovasjonsløsning.

5.15. Rekkefølgebestemmelser

Følgende rekkefølgebestemmelser er foreslått:

Det kan ikke gis brukstillatelse før det kan dokumenteres forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann i hht drikkevannsforskriften.

Det kan ikke gis brukstillatelse før høyspenttrasé er flyttet til ny trasé som vist i plankartet (H370).

Det kan ikke gis brukstillatelse før det kan dokumenteres tilgang til tilfredsstillende slukkevannsmengder (brannvann).

6. Konsekvensutredning

Det er utført en konsekvensutredning for landbruk. Metodikken tar utgangspunkt i Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (2021). Metodisk vil det bli benyttet en forenklet versjon av Miljødirektoratets veileder M-1941 -Konsekvensutredninger for Landbruk er supplert med håndbok V712 Konsekvensanalyser.

Utredningen konkluderer med at på tross av negative konsekvenser for dyrket mark innenfor planområdet vurderes omdisponering å være akseptabel, dette på grunn viktigheten av å plassere kontrollstasjon så nært grensen som mulig og derfor er tiltaksområdet den mest egnede plasseringen.

Som avbøtende tiltak foreslås å innarbeide en bestemmelse som stiller krav til at overskudds matjord fra dyrket mark som blir berørt skal utnyttes til økt landbruksproduksjon i nærområdet. Dette kan løses med å flytte matjord til dyrket mark som har tynt dekke, søkk som trenger oppfylling, eller til nydyrking av dyrkbar mark. Dette er innarbeidet i planbestemmelsen.

Virkninger er beskrevet nærmere i kapittel 7.

7. Virkninger/ konsekvenser av planforslaget

7.1. Overordnede planer

I kommuneplanen har eiendommen (40/111) hvor kontrollstasjonen er planlagt oppført formål LNF. Tiltaket er derfor i strid med overordnet plan.

7.2. Stedets karakter og virkninger for nabobebyggelse

Som beskrevet i kapittel 4 består tettstedet Polmak av en del små, særegne og eldre bygninger, men de fleste av disse ligger ca 2 km eller mer unna planområdet. Områdene rundt planområdet er preget av landbruk, utmark og på finsk side av grensen er det litt blandet bebyggelse med noen boliger og noen større bygg blant annet knyttet til grensehandel. Denne bebyggelsen på finsk side er nærmere kontrollstasjonen i skala og er oppført nærmere i tid enn den historiske bebyggelsen i Polmak.

På finsk side av grensen ligger det noen eneboliger, den ene av dem tett på grensen og planområdet. For denne eneboligen vil kontrollstasjonen ha en negativ virkning visuelt sett. Grensegaten og reingjerdet ligger mellom naboen og tollstasjonen, så funksjonelt vil den ha liten virkning på bruken og muligheten for å bevege seg i området fra finsk side. På grunn av lav trafikkmengde er støy ikke vurdert som et aktuelt tema.

Figur 23 Flyfoto som viser Toll sin eiendom og nærmeste nabo til planområdet på fonsk side. Kilde: Asplan Viak-kartet/ Norge i bilder

7.3. Kulturminner og kulturmiljø

Planområdet ligger ikke i umiddelbar nærhet til kulturminner eller kulturmiljø. Dyregrav som er registrert utenfor planområdet blir ikke berørt. Fylkeskommunen har sjekket planområdet mot sine arkiver og ut fra deres faglige vurdering av området. Ut fra dette mener de at tiltaket ikke er i konflikt med kjente, automatisk freda kulturminner. Dersom

det i løpet av arbeidets gang skulle komme frem gjenstander eller spor som indikerer eldre tids aktivitet i området, skal arbeidet stanses og fylkeskommunen kontaktes umiddelbart. Både tiltakshaver og utførende entreprenør har ansvar for at dette pålegget blir fulgt opp jf. lov om kulturminner av 1978 § 8, andre ledd. Dette er sikret i planbestemmelsene.

Den eksisterende tollstasjonen, som ligger ca 2 km utenfor planområdet, ble fredet i 2018. Begrunnet med at Polmak tollstasjon er svært tidstypisk og et godt eksempel på 1950-tallsarkitektur representativ for gjenreisningsperioden etter annen verdenskrig. Eksteriørmessig er bygget godt ivaretatt, kun med små endringer. Bygget er formålsbygd som lensmannsbolig med kontordel, men ble i 1970 gjort om til tollstasjon med tollmesterbolig. I sitt innspill til varsel om oppstart mener fylkeskommunen at indirekte virkninger på eksisterende bygningsmasse må utredes. Reguleringsplanen ligger langt utenfor planområdet og videre bruk kan ikke sikres i denne reguleringsplanen. Det er tidligere utarbeidet en forvaltningsplan for eiendommen. Denne gjelder uavhengig av bruk og eier, og eiendommens verneverdi skal derfor være sikret gjennom forvaltningsplanen.

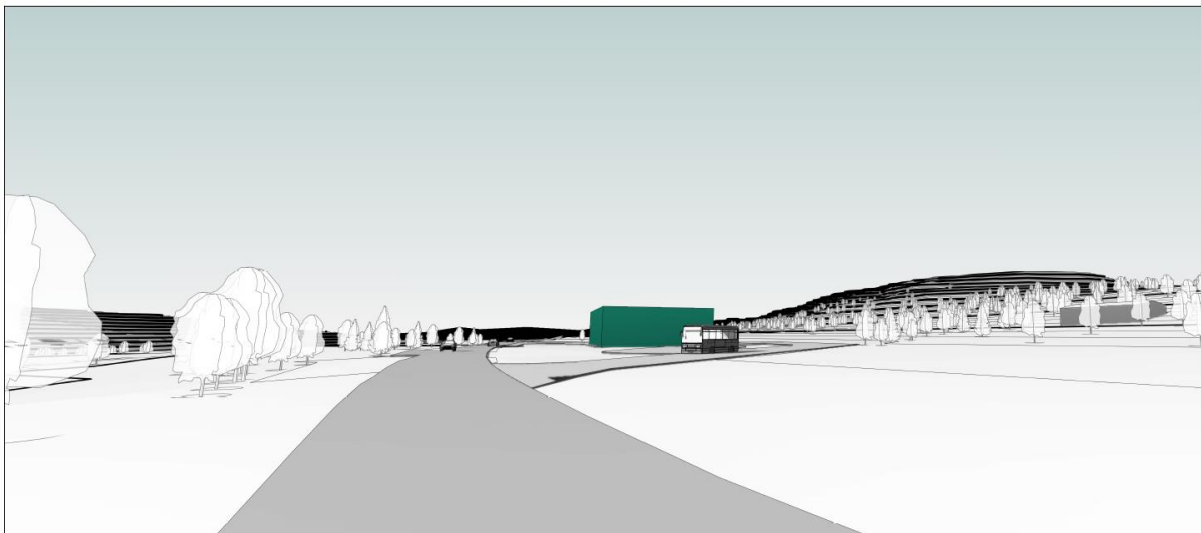
7.4. Landskap

Kontrollhallen vil ligge ut mot fylkesveg og vil dermed bli godt synlig for alle reisende. Det er ingen andre bygninger helt tett på. En moderne kontrollhall har mange krav til størrelser og funksjoner. Det er jobbet omfattende med fasader og uteområder som harmonerer med landskapet i fargebruk og materialer. Detaljer rundt dette avklares ved søknad om byggetillatelse.

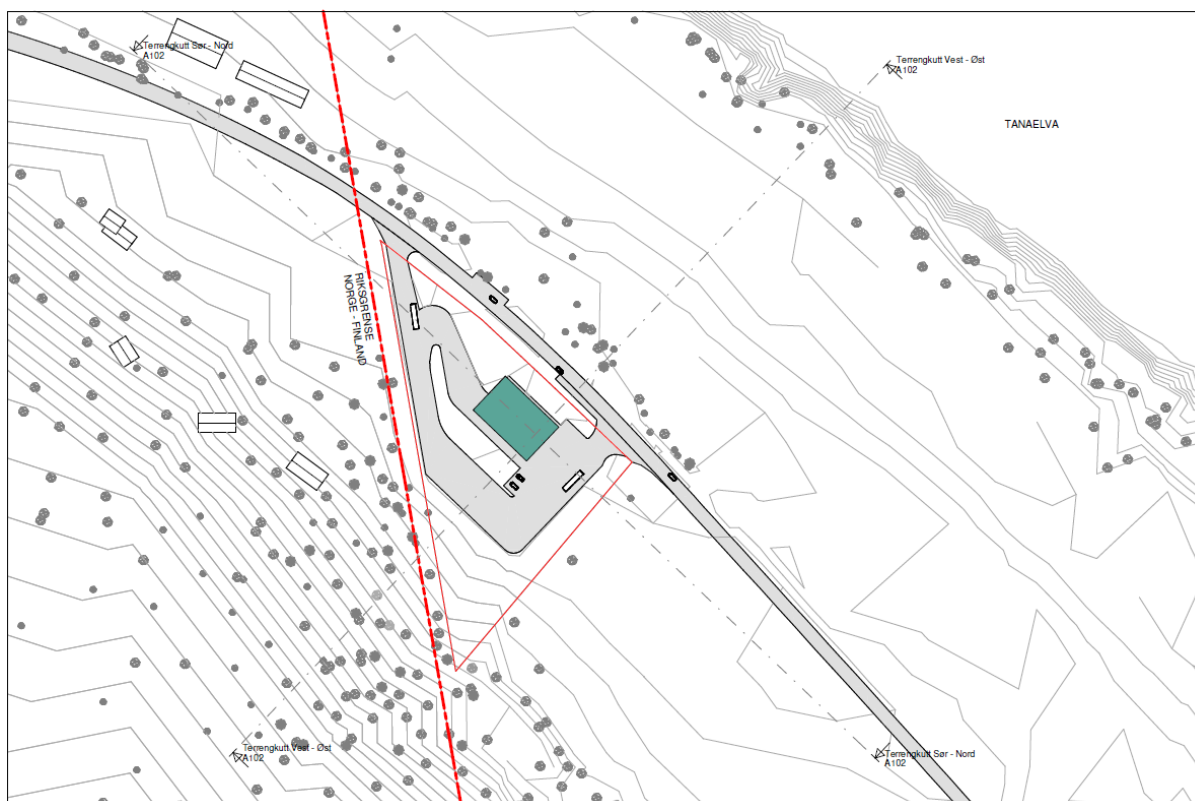
Harde og asfaltert kjøre- og parkeringsareal er redusert for å gjøre så lite terrenginngrep som mulig og for å oppnå størst mulig massebalanse, slik at minst mulig masser må kjøres bort fra tomta. Overskuddsmasser legges tilbake i jordvoll med varierende høyde og helning.

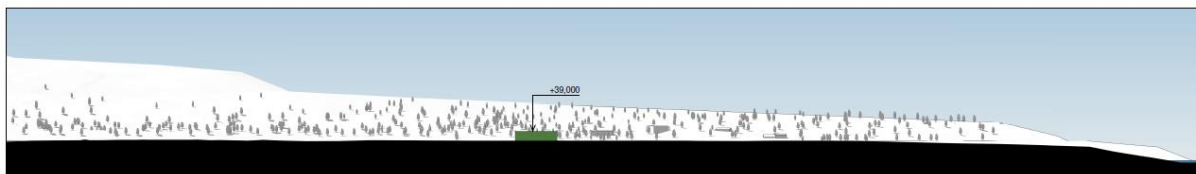
Figur 24 Illustrasjon av kontrollstasjonen sett fra Polmakveien mot Finland (landskapet i illustrasjonene er modellert opp manuelt og kan ha små avvik fra virkelig landskap). Illustrasjon: Lerche arkitekter

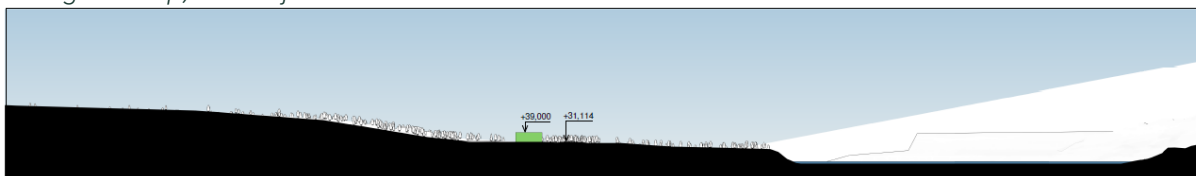
Figur 25 Illustrasjon av kontrollstasjonen sett fra Polmakveien/ Finland (landskapet i illustrasjonene er modellert opp manuelt og kan ha små avvik fra virkelig landskap). Illustrasjon: Lerche arkitekter

Figur 26 Illustrasjon av kontrollstasjonen med snittlinjer markert i grå stiplede linje. Illustrasjon: Lerche arkitekter

Figur 27 Terrengekutt sør-nord (landskapet i illustrasjonene er modellert opp manuelt og kan ha små avvik fra virkelig landskap). Illustrasjon: Lerche arkitekter

Figur 28 Terrengekutt vest-øst (landskapet i illustrasjonene er modellert opp manuelt og kan ha små avvik fra virkelig landskap). Illustrasjon: Lerche arkitekter

7.5. Forholdet til kravene i kap II i Naturmangfoldsloven

Økologiske funksjonsområder for arter

Deler av planområdet ligger innenfor et område som er vurdert som «hotspot» for truede arter av moser og truede arter av insekter og edderkoppdyr (jf. norsk rødliste for arter 2015 (utgått versjon)). Dette innebærer at naturforholdene på stedet tilsier at det er et stort potensial for at det finnes aktuelle habitater for rødlistede arter. Her er det et større areal langs Tanaelva som er registrert innen topp 5 % av områdene med høyest predikert forekomst av truede moser og insekter og edderkoppdyr. Ved kartleggingen av naturtypelokaliteten langs Tanaelva ble det registrert grassyre (NT) og vrangull (VU) innenfor lokaliteten. Fra gammelt av (1969) er det også registrert tanatimian (NT) og russefrøstjerne (VU) i nærområdet. Det ble ikke observert rødlistede arter i eller i nærheten av planområdet ved den prosjektspesifikke kartleggingen i 2023, og det finnes heller ingen registreringer i Artskart som tilsier at det skal finnes rødlistede arter her (Artsdatabanken 2023). På grunn av områdets art er det lite sannsynlig at planområdet rommer viktige habitater for rødlistede arter av moser og insekter og edderkoppdyr. Engvegetasjonen i veikanten kan ha en viss verdi for ville pollinatorer i sommersesongen (før kantklippen), men dette gjelder også for veikanten utenfor planområdet (som utgjør et betydelig større areal).

Landskapsøkologiske sammenhenger

Det er ikke observert at planområdet har spesiell verdi for vilt på landskapsøkologisk skala.

Økosystemtjenester

Brorparten av området består av jordbruksmark og sterkt endret mark. Med unntak av asfaltveien er feltsjiktet vegetert, men jordbruksmarka har tilnærmet monokultur (kløver og gras) og det er kun mindre deler som har flersjiktet vegetasjon. Generelt bidrar all vegetasjon til lokal luft- og vannrensing, vannfordrøyning, flomdemping og erosjonssikring, i tillegg til å være levested for flora og fauna. Arealene innenfor planområdet gir imidlertid et relativt lavt bidrag i forhold til omkringliggende områder.

Geologisk mangfold

Det er ikke registrert geotoper eller geosteder i nærheten av planområdet (NGU 2023).

Fremmede arter

Det er ikke observert fremmede arter i eller i nærheten av planområdet.

Oppsummering

Det er ikke registrert naturmangfold av regional eller nasjonal verdi innenfor planområdet, og kun observert arter som er normalt forekommende. Planområdet grenser til boreal hei (viktig naturtype). Områdets bidrag til lokale økosystemtjenester er relativt lite.

Tiltakets påvirkning og avbøtende tiltak

Skissen viser at utbyggingen er tenkt konsentrert til nordlig del av planområdet, mens det er tenkt å gjenbruke overskuddsmasser i en jordvoll på sørlig del. Jordvollen og kantsonen ut mot vegen vil trolig revegeteres naturlig med stedegen vegetasjon. Det er ikke registrert naturmangfold av regional eller nasjonal verdi innenfor planområdet, og er kun observert arter som er normalt forekommende. Utbyggingen vil dermed ikke ha nevneverdig negativ effekt for fagtema naturmangfold, og det er ikke vurdert behov for ytterligere utredning. Merk imidlertid at vurderingen kun omfatter terrestrisk naturmangfold og økosystemtjenester, da det er forutsatt at elva ikke blir berørt av planen.

Behovet for avbøtende tiltak er begrenset, men det kan anbefales å unngå inngrep i sørlig del av planområdet som har boreal frisk hei. Figur 22 viser hvilket område dette er. Figur 23 viser at en svært liten del av dette ligger innenfor tiltaksområdet.

For øvrig bør alt utomhusareal revegeteres med stedegne arter, gjerne snarlig etter ferdigstilling, og det må ikke introduseres fremmede arter til området. Andelen plen og harde flater bør minimeres til fordel for naturlig eller naturlig bakkevegetasjon.

Figur 29 Det anbefales å unngå inngrep i boreal hei (oransje sirkel). Rød linje viser varslingsområdet.

Figur 30 Illustrasjonen viser at det er et svært begrenset område av boreal hei som ligger innenfor utbyggingsområdet. Varslingsområde i tykk rød strek, eiendomsgrense i rosa strek og byggegrense i rosa stiplede strek.

Vurdering i forhold til naturmangfoldslovens §§ 8 til 12:

§ 8 (kunnskapsgrunnlaget)

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Myndighetene skal videre legge vekt på kunnskap som er basert på generasjoners erfaringer gjennom bruk av og samspill med naturen, herunder slik samisk bruk, og som kan bidra til bærekraftig bruk og vern av naturmangfoldet.

Området er befart i forbindelse med denne planen. Kunnskapsgrunnlaget er dermed oppdatert med dokumentasjon av naturtyper og artsmangfold gjennom eget feltarbeid gjennomført i 2023.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.

Kunnskapsgrunnlaget om virkninger for naturmiljøet vurderes som godt. Tiltaket er godt beskrevet og regulert med bestemmelser i planen. Det vurderes derfor ikke som fare for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet.

§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Utbyggingen vil ikke ha nevneverdig negativ effekt for fagtema naturmangfold/ økosystemet.

§ 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Tiltakshaver skal dekke alle kostnader i forbindelse med utbygging. Det er ikke planlagt noen spesielle tiltak for å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet.

§ 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Det forutsettes at miljøforsvarlige teknikker legges til grunn ved gjennomføring av tiltaket.

7.6. Rekreasjonsinteresser/ rekreasjonsbruk

Forventes å ha liten påvirkning på rekreasjonsinteresser. Planområdet er landbruksareal, nærmeste område for rekreasjon er åsen over, der det kan ha en viss visuell påvirkning, men ikke praktisk.

7.7. Trafikkforhold

Tiltaket er et trafikkanlegg med store krav til sikkerhet, lesbarhet og enklest mulig manøvrering for store kjøretøy, myke trafikanter og de ansattes arbeidsforhold.

Det er ikke planlagt næringsutbygging i planområdet og tiltaket vurderes ikke å generere ny trafikkvekst.

Kryssløsninger er i iht. SVV håndbøker/vegnormalen. Tiltaket vurderes som uproblematisk i forhold til trafiksikkerhet og fremkommelighet. Avkjørseler og byggegrense mot vei må avklares med fylkeskommunen.

Avbøtende tiltak for å sikre trafiksikkerhet og myke trafikanter, anbefales det å redusere hastigheten til 30 km/t forbi Polmak kontrollstasjon via søknad til Statens vegvesen, samt tilrettelegging av sikkerhetslommer (utvidet gruset veiskulder) på begge sider langs fylkesveien hvor de ansatte kan stå trygt fra passerende trafikk ved manuell grensekontroll.

Det er gjort kapasitetsvurderinger for kryssløsninger til Tollstedet. Beregningene er gjort for dagens situasjon og fremtidig situasjon. Kapasitetsvurderingene viser at belastningsgradene etter tiltak og utbygging av kontrollstasjonen vil være innenfor det som ansees som akseptabelt iht. Statens Vegvesens håndbok V121 «Geometrisk utforming av veg- og gatekryss».

Trafiksikkerhet og fremkommelighet på eiendommen

Tiltaket må sees som et trafikkanlegg med store krav til sikkerhet, lesbarhet og enklest mulig manøvrering for kjøretøy, myke trafikanter og de ansattes arbeidsforhold. Det er lagt stor vekt på å effektiv lede kjøretøy fra fylkevegen inn til kontroll og ut. Kryssløsninger er i iht. SVV håndbøker/vegnormalen. Det skal være lav vegetasjon og ikke sikthemmende naturelementer innenfor siktlinjene.

Utvidet gruset veiskulder (sikkerhetslomme) har dimensjon 3 x 20 meter og ligger tett inntil vegskuldre på Fv 895. Utvidet gruset veiskulder for tjenestepersonell er en utvidelse av eksisterende veiskulder på hver side av fylkesveien.. Det vil bli søkt om å sette ned

fartsgrensen forbi tollstedet til 30 km/t. Med ny fartsgrense og med den lave ÅDT som det er på denne veien, vurderes det som tilstrekkelig trafikksikkert for tjenestepersonell å krysse veien uten fotgjengerfelt. Fotgjengerfelt er i håndboken ikke anbefalt løsning ved aktuell fartsgrense og ÅDT.

7.8. Barn og unges interesser

Området og planen berører ikke direkte barn og unges interesser

7.9. Universell utforming

Planområdet i dag består av fylkesvei og åker. For å vurdere virkninger for universell utforming er det derfor mer relevant å sammenligne med forholdene på eksisterende tollstasjon. Eksisterende tollstasjon oppfyller i liten grad krav til universell utforming, og er på grunn av bygningsvern utfordrende å gjøre større tilpasninger. Virkninger med tanke på universell utforming vurderes derfor å være positive, sammenlignet med dagens tollstasjon.

7.10. ROS

Følgende mulige uønskede hendelser er identifisert, basert på gjennomgang av sjekkliste og fareidentifikasjonsmøter i prosjektet:

- Storm og orkan: Flom ved ekstremvær
- Større ulykker: Trafikkulykker
- Skred: Kvikkleireskred
- Radongass

Risiko og sårbarhet for de aktuelle hendelsene er analysert ved bruk av eget analyseskjema. Vurdering av sannsynlighet og konsekvens er basert på erfaring fra tilsvarende tilfeller, statistikk og faglig skjønn. Risiko for den enkelte hendelse er fastsatt ved bruk av en risikomatrix med kategoriene grønn, gul og rød risiko. For hendelser i røde områder er risikoreduserende tiltak påkrevd, for hendelser i gule områder bør tiltak vurderes, mens hendelser i grønne områder innebærer en akseptabel risiko.

Resultater av risikoanalysen er oppsummert i tabellen under med forslag til risikoreduserende tiltak.

Uønsket hendelse	Risiko			Forslag til risikoreduserende tiltak
	Liv/ helse	Stabilitet	Materielle verdier	
Flom ved ekstremvær				<ul style="list-style-type: none"> Flomveier skal tilrettelegges for 200-års regn, for å unngå skader på mennesker, infrastruktur og annet materiell. Sørge for flomveier som følger lavbrekkene i terrenget, og bidrar til en kontrollert bortledning av flomvannet.
Kvikkleireskred				<ul style="list-style-type: none"> Krav om at grunnforhold skal være avklart før det gis tillatelse til tiltak.
Trafikkulykker				<ul style="list-style-type: none"> Plassering av atkomst må ivareta krav til friskt langs fylkesveg. Kryssløsninger er i iht. SVV håndbøker/vegnormalen, med lav vegetasjon og ikke sikthemmende naturelementer innenfor siktlinjene Bestemmelsene har maks høyde på vegetasjon og andre elementer på 0,5 meter innenfor frisktssonene.
Radongass				<ul style="list-style-type: none"> Bestemmelsene om dokumentasjon av strålingsnivå og eventuelle tiltak (radonsperre) i henhold til krav i TEK 17 § 13-5.

Etter justeringer av planforslaget i henhold til foreslåtte risikoreduserende tiltak vurderes risikoen å være akseptabel.

7.11. Jordressurser/landbruk (KU)

Berørt areal av dyrket mark innenfor tiltaksområdet omfatter arealet på gbnr 40/111 som utgjør 9,5 daa. Det er grasproduksjon for vinterfôr og beite for sau som jordene utnyttes til. Produksjonen er beskrevet som samisk jordbruk, hvor sauehold og tilhørende gress til vinterfôr og beite er en av basisproduksjonene innenfor samisk jordbruk.

Det er utarbeidet en konsekvensutredning for landbruk. Metodikken tar utgangspunkt i Kommunal- og moderniseringsdepartementets veileder Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven (2021). Verdisettingen bygger på en helhetlig vurdering av områdenes kvaliteter knyttet til jordbruk, beite, skogbruk og reindrift.

NIBIO.no har registrert området med verdiklasse 3 Stor verdi. Det er ingen ytterligere registreringer av jordsmonn eller jordkvalitet i Kilden. Dette betyr at området ikke er kartlagt av NIBIO. Det er derfor tatt ut tre jordprøver fra matjordlaget (august 2023) for å beskrive jordkvalitet. Jordprøvene viser at matjorden består av sandholdige masser (siltig mellom sand/finsand) med 5-10 % leirinnhold, lavt moldinnhold og lavt næringsinnhold. Matjordtykkelsen er i felt vurdert med god tykkelse, rundt 30 cm. Det er ikke observert steiner eller røtter.

Området er vurdert til godt egent til dagens produksjon som er grasdyrking. Jorden er vurdert til å være av god verdi, spesielt på grunn av tykt dekke, gode drenerende egenskaper og ingen dyrkningsmessige begrensninger. Det er vurdert at jorden vil ligge i jordressursklasse 2 uten store driftstekniske begrensninger.

På tross av negative konsekvenser for dyrket mark innenfor planområdet vurderes omdisponering å være akseptabel, dette på grunn viktigheten av å plassere kontrollstasjon så nærme grensen som mulig og derfor er tiltaksområdet den meste egnede plasseringen.

KU-rapport foreslår følgende avbøtende tiltak:

Det bør vurderes å innarbeide en bestemmelse som stiller krav til at overskudds matjord fra dyrket mark som blir berørt skal utnyttes til økt landbruksproduksjon i nærområdet.

Dette kan være flytte matjord til dyrket mark som har tynt dekke, søkk som trenger oppfylling, etter til nydyrking av dyrkbar mark.

7.12. Teknisk infrastruktur

Gjennomføring av tiltaket medfører en økning av harde flater og høyere avrenning på tomta. Geotekniske undersøkelser viser til gode drenerende masser i området, og basert på dette er infiltrasjonsmagasin et godt alternativ for lokal håndtering av overvann på egen tomt. Nødvendig volum på magasinet er beregnet til 118 m³ fordelt ut på et areal på 100 m².

Tiltaket medfører ikke endringer på eksisterende flomveier utenfor planområdet.

Flomvann ledes videre til eksisterende veigrøfter via et nødoverløp. Nødoverløpet vil kun lede flomvann til eksisterende grøfter i situasjoner der nedbøren overstiger dimensjonerende regn, uten fare for forurensning nedstrøms planområdet.

7.13. Planens samlede virkninger

Planen er i tråd med nasjonale føringer. Det er gjennomført egen konsekvensutredning for temaet jord- og skogressurser på bakgrunn av registrering av fulldyrket mark i området, og det er foretatt befaring og utredning av naturverdier og biologisk mangfold samt geoteknisk utredning av grunnforhold i området. Øvrige relevante tema er beskrevet og vurdert i planbeskrivelsen.

Fra samfunnets synspunkt er det nødvendig med et effektivt tollvesen for å sikre at skatter og avgifter innbetales, for at import- og eksportrestriksjoner overholdes samt at blant annet illegal innførsel av narkotika og våpen stoppes. Tollkontroll utgjør også en vesentlig del av samfunnets kamp mot økonomisk kriminalitet, og bidrar således til å opprettholde en sunn konkurransesituasjon. Godt tilpassede og funksjonsriktige kontroll- og ekspedisjonslokaler bidrar i vesentlig grad til at man kan forene en effektiv myndighetskontroll med en smidig trafikkavvikling. I lys av politisk ustabilitet og pandemi har det i tillegg oppstått et behov for økt grensekontroll og samlokalisering av samarbeidende aktører (politi, kommune og sivilforsvar) ved kontrollstasjonene.

Fordi tiltaket vurderes som en viktig samfunnsfunksjon og det skal gjennomføres avbøtende tiltak i tråd med anbefalinger, vurderes planens samlede virkninger som positive for miljø og samfunn.

8. Innkomne innspill

Merknadsbehandling varsel om oppstart

Det er kommet 7 innspill til varsel om oppstart

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Planen går inn i Statsforvalterens samordningsoppgave. Ordningen gir Statsforvalteren fullmakt til å samordne og eventuelt avskjære innsigelser fra statlige regionale myndigheter.

Statsforvalteren viser til referat fra oppstartsmøte og støtter kommunen i de vurderingen som er gjort der. Disse forventer de å gjenfinne i planforslaget som kommer på høring.

Planforslaget har vært presentert og diskutert i regionalt planforum 17. august. Statsforvalteren viser til referat derfra og har ingen ytterligere merknader.

Forslagsstillers kommentar:

Som Statsforvalter skriver i innspillet støtter de kommunens KU-vurdering, som innebærer en konsekvensutredning av landbruk etter forskriftens vedlegg II, uten planprogram. De påpeker også behov for å avklare grunnforhold. Innspillene er fulgt opp i planarbeidet.

Statens vegvesen

Statens vegvesens rolle i denne saken er med sektoransvar for vegnettet. Dette betyr at Statens vegvesen har et overordnet ansvar for at trafiksikkerhet, klima og miljøhensyn og helhetlig bypolitikk ivaretas i alle planforslag som berører samferdsel. Dette gir oss rett til å stille krav til både statlige, fylkeskommunale og kommunale veger, gater og løsninger for gående og syklende.

Eiendommen ligger inn til fylkesvei 895, Polmakveien. Som forvalter av fylkesveg og vegeier skal tiltak knyttet til veg, blant annet avkjørsel og byggegrense mot vei avklares med Troms og Finnmark fylkeskommune.

Basert på virksomheten til tollstasjon vil utformingen av trafikksystem for vanlig trafikkavvikling og kontrollvirksomheten stå sentralt i utformingen. Utformingen må også ivareta myke trafikanter som beveger inne tollstasjonens område, samt sikkerheten til de som utfører kontroller.

Vi anbefaler at vegnormalen N100, samt våre håndbøker legges til grunn til utforming av veg og veganlegg. Nær riksgrenser er det spesielt behov for en del nødvendige skilt og informasjon til trafikanter, samt utstyr og kameraer. Viktig at behov for areal til dette blir ivaretatt i det videre planarbeidet. Statens vegvesen bidrar gjerne innenfor våre fagområder i det videre planarbeidet.

Forslagsstillers kommentar:

Avkjørsel og byggegrense mot vei er avklart med Troms og Finnmark fylkeskommune. Det skal lages en skiltplan og det er satt av nok plass til kontrollstasjonens skilt. Det er avsatt annen veigrunn i plankartet som antas å være tilstrekkelig også for andre trafikkskilt det måtte være behov for.

Øvrige innspill fulgt opp i planforslaget, og redegjøres blant annet for i eget trafikknnotat.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

NVE har i denne saken kommet med konkrete tilbakemeldinger da saken ble presentert i lokalt planforum. I tillegg har det vært direkte kontakt mellom NVE og Statsbygg (v/ Åsa Holsen Fosmark) angående utredningskrav i forhold til flomfare/sikkerhetsklasse for flom og krav til utredning/dokumentasjon av fare for områdeskred.

Forslagsstillers kommentar:

Forslagsstiller har hatt videre dialog med NVE om sikkerhetsklasse og vurdering av kunnskapsgrunnlag for å vurdere flomfare. Forslagsstiller vurderer tiltaket til sikkerhetsklasse 2. Området ligger utenfor aktsomhetsområde for flom fra Tanaelva, og ifølge NVE vil aktsomhetskart flom være relevant grunnlag for sikkerhetsklasse 2.

Flomfare er vurdert i ROS-analysen og i geoteknisk notat. Sistnevnte dekker også vurdering av områdestabilitet og er utført ihht NVEs veileder.

Politiet, Finnmark politidistrikt

Politipatruljen i Tana opplevde et godt samarbeid med tolletaten og især med tollstasjonen i Polmak under pandemien, når landegrensene stengte. Politiet fikk blant annet bruke toalettene på tollstasjonen, og hadde en brakke ved stasjonen, som ble brukt som kontor/oppholdssted for mannskapet.

Siden det er staten som bygger og dem har ansvaret for både politi og tollvesenet, så mener Tana politistasjon at det kanskje bør bygges slik at vi kan møte lignende utfordringer som under pandemien. Både når det bygningsmessig og infrastruktur. Politiet så at det var viktig å kunne stenge ferdselen inn til Norge, samtidig som ferdselen ut av Norge var åpen. For at dette skal være sikkert for mannskapet, så må det være en ordning hvor mannskapet (som kontrollerer biler som kommer inn til landet) ikke risikerer å bli påkjørt av bilene som kjører ut av landet.

Forslagsstillers kommentar:

Trafikksikkerhet er beskrevet i trafikknotat.

I situasjoner hvor det er behov for kriseberedskap i form av midlertidig samlokalisering av samarbeidende aktører (sivilforsvar, politi, kommune og helsevesenet), er det avsatt egne kontorområder, samt areal til utendørsbrakker med enkel påkobling til strøm, provisorisk vann og wc.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB)

DSB har sendt en automatisk tilbakemelding. Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

Forslagsstillers kommentar:

Det vurderes ikke å være behov for direkte involvering av DSB.

Mattilsynet

Mattilsynet har forventinger til at planen utreder hensynet til vannforsyning, avløpsløsninger og overvannshåndtering, og gir derfor følgende innspill til oppstartsvarselet:

1. *Helhetlig plan for vann, avløp og overvannshåndtering (VAO-plan)*
Planen skal inneholde en helhetlig plan for vann, avløp og overvannshåndtering for reguleringsområdet.
2. *Vannledninger innenfor planområdet*

Vannledninger innenfor planområdet bør kartlegges og tas hensyn til for å hindre skader ved gjennomføring av tiltaket. Det er derfor viktig at oppdaterte kart over ledningsnett ved distribusjonssystemet er beskrevet og vurdert i planarbeidet.

3. *Bestemmelser som sikrer leveranse av tilstrekkelige mengder trygt drikkevann*

I drikkevannsforskriftens § 9 er det krav om at vannverkseieren skal sikre at vannforsyningssystemet er utstyrt og dimensjonert samt har driftsplaner og beredskapsplaner for å kunne levere tilstrekkelige mengder drikkevann til enhver tid. Leveranse av nok drikkevann og slokkevann må ofte planlegges helhetlig. Det står i planinitiativet at kommunen opplyser om at det er tilstrekkelig trykk og vannledningsdimensjon til å levere nok vann. Dere må igjennom reguleringsplanen sikre at vannverkseier kan oppfylle kravet til leveringssikkerhet som er fastsatt i drikkevannsforskriften, før planen legges ut til 1. gangs høring.

4. *Rekkefølgebestemmelse*

Plan- og bygningsloven § 27-1 krever at det er forsvarlig adgang til hygienisk betryggende og tilstrekkelig drikkevann. Denne bestemmelsen sikres gjennom rekkefølgebestemmelser i planer. Rekkefølgebestemmelsen bør være med i reguleringsplanen.

Forslagsstillers kommentar:

Det er ikke gjennomført trykk- eller kapasitetsberegninger i det kommunale tilkoblingspunktet. Det er derfor ikke grunnlag til å anta at det kommunale nettet vil kunne forsyne tollstasjonen med tilstrekkelig slukkevann ved en evt. brann. Det foreslås derfor at det etableres lokal brannvannstank for å få tilfredsstillende slukkevannsmengder, dersom det kommunale nettet ikke kan forsyne kontrollstasjonen med tilstrekkelig slukkevann. Dette er sikret i reguleringsbestemmelsene.

Øvrige innspill er fulgt opp i planarbeidet.

Troms og Finnmark fylkeskommune

Seksjon for areal- og samfunnsplanlegging har samordnet uttalelsen fra Troms og Finnmark fylkeskommune på vegne av våre ulike fagområder.

FNs bærekraftsmål og klimagassreduksjoner

Vi minner om behovet for å redusere klimagassutslippene fra alle tiltak, for at vi skal nå målet om at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050, jf. FNs bærekraftsmål nr 13. Alle bidrag er viktige. Vi oppfordrer derfor tiltakshaver til å planlegge anleggsarbeidene slik at det gir lavest mulig klimagassutslipp.

Planbeskrivelse:

Planbeskrivelsen skal først og fremst beskrive rammer for og virkninger av planen. Det er viktig å få tydelig fram hva som er fastlagt i planen, og hva som er målsettinger og beskrivelse av prosjektet det reguleres for.

Estetikk

Kommunen har et stort ansvar for å sikre estetisk kvalitet i våre omgivelser. Estetisk kvalitet skal ligge som en grunnleggende premiss i all planlegging, jfr plan- og bygningslovens formålsparagraf.

Grad av utnytting

Grad av utnytting må føres på planen eller fastsettes i reguleringsbestemmelsene. Andre beregningsmåter enn de som er definert i byggeteknisk forskrift kapittel 5 kan ikke benyttes.

Universell utforming

Universell utforming er en langsiktig nasjonal strategi for å bidra til å gjøre samfunnet tilgjengelig for alle og forhindre diskriminering. Prinsippet om universell utforming skal ligge til grunn for planlegging og kravene til det enkelte byggetiltak. Kommunene har som planmyndighet ansvar for å følge opp dette.

Kulturarv - nyere tid (Statens kulturhistoriske eiendommer)

Indirekte virkninger av reguleringsplan på forskriftsfredet bygg. Den eksisterende tollstasjonen i Polmak (GBNR 40/4) er et kulturminne med nasjonal kulturminneverdi og dette bygget er forskriftsfredet. Bygningens nåværende funksjon som tollstasjon tilsvarer i all hovedsak opprinnelig planlagt funksjon, da bygget ble konstruert som politistasjon. Det er sannsynlig at det ved oppføring av en ny tollstasjon, som overtar funksjonene, vil skape indirekte konsekvenser for den fredete bygningen. I så fall vil trolig bruk og forvaltning av denne endres. Det er viktig å undersøke hvilke virkninger prosjektet kan ha for den eksisterende bygningsmassen og hvilken eventuell alternativ bruk som finnes for denne. For å ivareta bygget best mulig bør det også foreligge en konkret plan for videre bruk og forvaltning. For mer om Polmak tollstasjons fredning, se: Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer - Kapittel 24 - Landsverneplan for Statsbyggs eiendommer bruk og forvaltning. For mer om Polmak tollstasjons fredning, se: Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer: https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-11-09-1088/KAPITTEL_24#KAPITTEL_24

Fylkeskommunen vurderer at planen indirekte kan få vesentlige virkninger for det viktige kulturminnet, i henhold til forskrift om konsekvensutredning § 10, og at planens konsekvens for den eldre tollstasjonen derfor må utredes. Videre anmoder vi Statsbygg om at det utarbeides en plan for bruk og forvaltning av det fredete bygget ved endret funksjon.

Kulturarv - Arkeologi:

Planområdet er sjekket mot våre arkiver og ut fra vår faglige vurdering av området. Så langt vi kjenner til, er det ikke i konflikt med kjente, automatisk freda kulturminner.

Den generelle aktsomhet- og meldeplikten, må fremgå av planens dokumenter: Dersom det i løpet av arbeidets gang skulle komme frem gjenstander eller spor som indikerer eldre tids aktivitet i området, må arbeidet stanses og fylkeskommunen kontaktes umiddelbart. Både tiltakshaver og utførende entreprenør har ansvar for at dette pålegget blir fulgt opp jf. Lov om kulturminner av 1978 § 8, andre ledd.

Samferdsel

Fv. 895 går gjennom planområdet. Veggen har en ÅDT på 422 og andel lange kjøretøy på 11 %. Fartsgrensen er 80 km/t.

Trafikknotat

Det bør utarbeides et trafikknotat som beskriver de trafikale konsekvensene av tiltaket. Trafikkanalysen vil avklare behovet for rekkefølgebestemmelser, samt planmessige og utbyggingsmessige forhold, og avbøtende tiltak.

Avkjørsler

Kryss fra fylkesvegen skal utformes i henhold til kravene i Statens vegvesens vegnormaler. Frisikt må målsettes og vises som hensynssone i plankartet, samt sikres i egne reguleringsbestemmelser. Innenfor frisiktlinjene skal det ikke være hindringer med høyde over 0,5 meter.

Byggegrense

Byggegrensen bør vises i planen, og beskrives i planbestemmelsene. Parkering, opplag, gjerde o.l må løses utenfor byggegrensen, og eventuelt innarbeides i plandokumentene. Det er tidligere avklart at byggegrensen langs fylkesvegen skal være minst 15 meter fra midtlinjen.

Viser ellers til tidligere korrespondanser. Trafikkarealer som vegbredder, byggegrenser, siktsoner m.m. må komme frem av planen og målsettes eller beskrives i bestemmelsene.

Forslagsstillers kommentar:

Fylkeskommunen mener det skal gjøres en konsekvensutredning av indirekte konsekvenser for eksisterende tollstasjon. Det foreligger allerede Forvaltningsplan for eiendommen. Denne gjelder uavhengig av bruk og eier, og eiendommens verneverdi skal derfor være sikret gjennom forvaltningsplanen. At dagens tollfunksjon flytter ut av eksisterende lokaler kunne skjedd uten behov for å sette i gang et reguleringsarbeid, og forslagsstiller mener derfor koblingen mellom reguleringsarbeidet og vernehensynet er svak. Dagens tollstasjon ligger også langt utenfor planområdet. Forslagsstiller vurderer derfor at vilkår for konsekvensutredning ikke er oppfylt.

Øvrige innspill er hensyntatt i planarbeidet.

Merknadsbehandling offentlig ettersyn

Det er kommet 5 innspill til offentlig ettersyn

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Ingen regionale statsaktører fremmer innsigelse til planforslaget for ny kontrollstasjon for tolletaten. Behovet for samordning er derfor ikke til stede i denne saken.

Statsforvalteren har ingen merknader til planforslaget.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet er tatt til orientering

Troms og Finnmark fylkeskommune

Uttalelse samferdsel:

Belysning

Fylkesvegen må være godt opplyst gjennom tollområdet. Det må settes som et rekkefølgekrav at belysning langs fylkesvegen skal være montert før det gis brukstillatelse. Skiltplan/nedsatt fartsgrense Søknad om endret fartsgrense skal sendes til fylkeskommunen for behandling. Fylkeskommunen vil sende søknaden videre til Statens vegvesen for endelig vedtak. Det bør settes rekkefølgekrav om at vedtak på søknad om nedsatt fart skal foreligge før det gis brukstillatelse.

Kontroll-lommer

Kontroll-lommene har dimensjon 3x20 meter. Fylkeskommunen anbefaler å gjøre kontrollrommene bredere slik at tollerne, og eventuelt andre, kan bevege seg rundt bilene under kontroll uten å komme i konflikt med fylkesvegen. Det anbefales at det settes opp en fysisk barriere/rabatt mellom fylkesveg og kontroll-lommene som et sikkerhetstiltak. Det legges opp til at tollerne skal bruke tjenestebilen for å kjøre over veien til kontroll-lommen. Fylkeskommunen mener en bedre løsning er å tilrettelegge strekningen slik at tollerne, og andre myke trafikanter, kan gå mellom kontroll-lommene og tollstasjonen på en trafiksikker måte. Dette kan f. eks gjøres ved å lage et fortau og et krysningspunkt.

Viser til punkt 5.2 i trafikknøtat der det står at kontroll-lommene skal være gruslagt. Grus ut på fylkesvegen må unngås og fylkeskommunen anbefaler at kontroll-lommene asfalteres. Asfalt vil også gjøre vedlikeholdet enklere.

Kollektiv

Viser til punkt 4.8 i planbeskrivelsen. Fra 1. oktober ble busstilbudet lagt om i hele Finnmark. Busslinje 219 er fjernet og er erstattet med busslinje 280. Oppdatert ruteinformasjon finnes på snelandia.no.

Avkjørsler og byggegrense

Viser til punkt 7.7, avsnitt 3 i planbeskrivelsen. Avkjørsler og byggegrense er allerede avklart med fylkeskommunen.

Fylkeskommunen anser ellers sine innspill for ivaretatt i planforslaget og har ingen ytterligere kommentarer.

Forslagsstillers kommentar:

Det har etter offentlig ettersyn vært dialog mellom Statsbygg og Fylkeskommunen, og det er i bestemmelsene lagt til rekkefølgekrav knyttet til belysning og søknad om nedsatt fartsgrense.

Forslagsstiller ser at det var uklart beskrevet hva som var hensikten med kontroll-lommene, og beskrivelsen er derfor justert etter innspillet fra fylkeskommunen. Kontroll-lommene er kun tiltenkt personell og er å anse som en utvidet veiskulder (sikkerhetslomme).

Trafikksikkerhetstiltak om at ansatte kan parkere i kontroll-lommen er endret i beskrivelsen og trafikknotatet, og omtales i reviderte dokumenter som «gruset utvidet skulder».

Trafikkanalysen er justert med riktig ruteinformasjon.

Sametinget

Etter Sametingets vurdering er det lite sannsynlig at tiltaket vil komme i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Kapittel 4.4 (4.4.1.1) og 7.3 i planbeskrivelsen dekker kulturminnesituasjonen i planområdet og aktsomhetsplikten er tatt med i planbestemmelsene under punkt 3.2.1. Såmediggi - Sametinget har ingen andre kulturmiljøfaglige merknader til planen.

Forslagsstillerens kommentar:

Innspillet er tatt til orientering

NVE

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gitt en generell tilbakemelding til offentlig ettersyn. De minner om at det er kommunen som har ansvaret for at det blir tatt nødvendig hensyn til flom- og skredfare, overvann, vassdrag og energianlegg i arealplaner, byggetillatelse og dispensasjoner. Dette gjelder uavhengig av om NVE har gitt råd eller uttalelse til saken.

Forslagsstillerens kommentar:

Innspillet er tatt til orientering

Polmak bygdelag

Av sikkerhetshensyn ber Polmak Bygdelag om at det kommer sammenhengende gatelys mellom nye tollstasjon og krysset hvor veien til Polmakvann tar av. Det er bekymring for at bilister som kommer fra tollstasjon hvor det sterkt lys mister oversikt når kjører inn i mørk strekning. Det vil også hjelpe tollere som rykker ut etter kjøretøy å få god belysning slik at

de har god oversikt over myke trafikanter også. God belysning på hele strekningen vil være viktig for sikkerheten til gående, syklende og sparkende. Det bes om at Statsbygg tar kontakt Fylkeskommunen for å bedre sikkerhet med hjelp av gatelys.

Forslagsstillers kommentar:

Innspillet er diskutert med Tana kommune og Finnmark fylkeskommune, og det er vurdert at dette ikke er et behov som utløses av planforslaget.

Innspill fra Finland

I tillegg er det kommet innspill fra Finland, som omtalt i kap 2.1. Innspillene er vedlagt.

Vedlegg

- ROS-analyse, Asplan Viak
- VAO-notat 10238008, SWECO (inkl blant annet VA-plan)
- Geoteknisk rapport 21506826-1, WSP
- KU landbruk, Asplan Viak
- Rapport naturverdier, Asplan Viak
- Vegteknisk notat, WSP
- Forvaltningsplan Polmak Tollstasjon
- Landskapsplan
- Innspill fra varsel om oppstart
- Innspill fra Finland (Espoo)
- Innspill fra offentlig ettersyn

asplan viak